

**SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI
JISMONIY MADANIYAT FAKULTETI**

**“Jismoniy madaniyat nazariyasi va tibbiy-biologik asoslari”
kafedrası**

Jismoniy madaniyat yo’nalishi

**“ UMID NIHOLLARI”, “BARKAMOL AVLOD” VA
“UNIVERSIADA” SPORT MUSOBAQALARIDA YENGIL
ATLETIKA SPORT TURNING O’RNI .**

MALAKAVIY BITIRUV ISH

**Bajaruvchi: Turdiqulov Akram Akbarovich
Ilmiy rahbar: o’qit. N.B.Nazarov**

SAMARQAND – 2014

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

JISMONIY MADANIYAT NAZARIYASI VA TIBBIY-BIOLOGIK
ASOSLARI KAFEDRASI

Turdiqulov Akram Akbarovich

“Umid nihollari”, “barkamol avlod” va “universiada” sport musobaqalarida
yengil atletika sport turning o'rni.

«5112000–jismoniy madaniyat» ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr
darajasini olish uchun

BITIRUV MALAKAVIY ISH

Ilmiy rahbar: o'qit. N.B.Nazarov

Malakaviy bitiruv ish «Jismoniy madaniyat nazariyasi va tibbiy-biologik asoslari»
kafedrasida bajarildi.

Kafedraning 2014 yil «___» maydagi majlisida muhokama qilindi va himoyaga
tavsiya etildi (bayonnoma___)

Kafedra mudiri v.b.

o'qit. M.U.Mamadiyarov

Malakaviy bitiruv ish YaDAKning 2014 yil «___» _____dagi majlisida
himoya qilindi va _____foizga baholandi (bayonnoma№____)

YaDAKning raisi:

A'zolari:

SAMARQAND - 2014

MUNDARIJA

KIRISH.....	3-78
I Bob. Uch bosqichli sport musobaqalarining tashkil etilishi va maqsad va mazmuni.....	9
1.1. Uch bosqichli sport musobaqalarining tashkil etilishi, maqsadi va adabiyotlar tahlili.....	9-14
1.2. "Umed nixollari" va "Barkamol avlod "sport musobaqlaridagi (Farg'ona , Xorazim-2003 yil, Jizzax-2001 y, Andijon -2003 y, Toshkent shaxri-2005) yillarda yengil atletka sport turi.....	15-19
II Bob. Qoraqalpog'iston Respublikasi va Termiz shaxrida "Barksamol avlod -2008 – 2011 "yillarda yengil atletka sport turning natejalari.....	20
2.1. Qoraqalpog'iston Respublikasi Nukus shaxridagi "Barksamol avlod -2008 "yilda yengil atletka sport turning natejalari.....	20-24
2.2. Termiz shaxrida "Barksamol avlod "– 2011 " yilda yengil atletka sport turning natejalari.....	25-35
2.3. "Umid nihollari-2012" Yengil atletika natejalari.....	36-39
2.4. Buxoro shaxrida o'tkazilgan "Unversiada-2013" sport musobaqasining natejalari (Yengil atletika).....	40-49
III Bob. Amalga oshirilgan tatqiqot natejalari va taxlilar.....	50
3.1. 2001-2013 yillrda bo'lib o'tgan "Unversiada" sport musobaqalarida yengil atletika sport musobaqalarining natejalari va taxleli.....	50-51
3.2. Yengil atletika buyicha Uzbekistan terma jamoa tarkibi.(viloyatlar kesimida).....	52-54
Xulosa va tavsiyalar.....	55-57
Adabiyotlar ro'yxati.....	58-59

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «O'zbekistonda bolalar sportini rivojlantirish to'g'risida»gi farmon va qarorlaridan foydalanildi va bitiruv malakaviy ishning mazmunini yoritishda foydalanildi.

Mustaqillikni ilk kunlaridan yurtboshimiz, Islom Karimov O'zbekiston kelajagi buyuk davlat deb ta'kidlangan edi. Davlatning kelajagi esa barkamol avlod qulida ekanligini yaxshi anglaymiz 1992 yilning 14 yanvarida «Jismoniy tarbiya va sport tug'risida» gi qonun qabul qilindi va u sohani yanada rivojlantirish asos bo'lmoqda. Umuman keyingi yillarda sport va jismoniy tarbiya taraqqiyotini ta'minlaydigan bir necha qonun hamda farmon va qarorlar qabul qilindi va hayotda izchiz tadbiri yetilmoqda. Yendilikda mamlakatimizning istalgan burchagida fuqarolarimiz sport bilan shug'ullanishini ta'minlash uchun shart-sharoit yoritilgan. Hozirgi kunda Respublika bo'yicha 277 ta stadion 5326 va sport zali 156 suv xavzasi 36 mingdan ziyot sport maydoni mavjud. Bundan tashqari ikki millionga yaqin kichik sport seksiyalari va klublarida muntazam shug'ullanib turadi shuningdek maktab o'quvchilaridan to oliy o'quv yurtlari talabalari o'quv dars turlariga jismoniy tarbiya dasturlariga yengil atletika kirishlari bizga ma'lum. Yurtimizda sportga bu darajada jiddiy e'tibor qaratilmoqda va o'z natijalarini bermoqda.

Shuningdek respublikamizda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish uchun qo'yidagi bir qancha farmonlar, qarorlar qabul qilingan.

1. O'zbekistonda futbolni rivojlantirish 1996 yil 17 yanvar 27 sonli qaror.

2. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi 1999 yil 27 may 271-sonli qarori.

3. O'zbekistonda bolalar sportni rivojlantirish jamg'armasini tuzish to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasini Prezidenti farmoni 2002 yil 24 oktyabrdagi P.J-3154 mamlakatda amalga oshirilayotgan kadrlar tayyorlash milliy dasturiga muvofiq hamda o'sib kelayotgan yosh avlodning jismoniy va ma'naviy salomatligini shakllantirish sog'lom turmush tarziga intirish va sportga

mehr muruvvatni singdirishning g'oyat muhim shartli sifatida bolalar ommaviy sportini rivojlantirish maqsadiga farmon qabul qilindi. Mazkur farmon jismoniy va ma'naviy sog'lom yosh ayladini voyaga yetkazish.

Yoshlar urtasida sog'lom turmush tarzi va sportga intilishining kuchaytirishni bu ishlarning g'oyatdai muhim sharti sifatida bolalar ommaviy sportni rivojlantirish chora tadbirlarini ishlab chiqshdi .

Mamlakatimizda uch bosqichli ommaviy sport tizimiga 2000 yilda asos solindi. «Umid nihollari» (umumta'lim maktablari o'quvchilari), «Barkamol avlod» (akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilari) hamda Universiada (oliy ta'lim muassasalari talabalari o'rtasida) musobaqalari ayni vaqtda yurtimiz o'g'il-qizlarining nafaqat aqlan, balki jismonan baquvvat, sog'lom va barkamol ulg'ayishlarida muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Mutaxassislarning e'tirof etishlaricha, o'smirlar va yoshlarni jismoniy tarbiya va sportga ommaviy jalb etishning bizda amal qilayotgan tizimiga o'xshash mukammal uzluksiz tizim jahon tajribasida hali kuzatilmagan. Bularning barchasi mamlakatimizda barkamol avlod tarbiyasi, farzandlarimizning dunyo yoshlari bilan tengma-teng bahsga kirishadigan, aqlan va jismonan yetuk insonlar bo'lib ulg'ayishlari yo'lida olib borilayotgan ezgu ishlarimiz samarasidir. Mamlakatimizda yengil atletika, sport turi sifatida mustaqillik yillarda chinakam hola sport darajasida rivojlana boshladi va uni yanada rivojlantirishga ulkan sharoitlar yaratildi.

Ayniqsa O'zbekistonda uch bosqichli «Uchid nihollari», «Barkamol avlod», «Universiada» sport musobaqalari o'tkazila boshlangandan buyon ularning dasturida yengil atletika sport turlariga keng o'rin berildi.

Bunugi kunda dunyoda yengil atletika sport turi va mashqlari bilan millionlab kishilar shug'ullanadi.

Respublikamizga yengil atletika sport turiga yetkarlicha sharoit mavjud bo'lib bugungi kunda yengil atletikachilarimiz O'zbekiston bayrog'ini yuqori ko'tarib kelmoqda. Yengil atletika bilan yil bo'yi ochiq havoda maydonlarda, bog'larda va stadionlarda shug'ullanishi imkoniyatlar mavjuddir. Yengil atletika

mashqlari ko'proq ochik havoda o'tkazilishi o'quvchi yoshlarni sog'lomlashtirishga va jismoniy o'sishga ijobiy ta'sir qiladi. Bu sport turi yaxshi odatlarni o'z salomatligiga doimiy ravishda e'tibor berib yurish kabi sifatlarni rivojlantiradi.

Prezidentimiz tashabbusi bilan O'zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi tashkil etilib, yoshlar o'rtasida sportni ommalashtirish, bolalar sportini rivojlantirishning noyob tizimiga asos solindi. Davlatimiz rahbarining 2002-yil 24-oktabrdagi "O'zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasini tuzish to'g'risida"gi va 2004-yil 29-avgustdagi "O'zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonlari bolalar sportini rivojlantirishda muhim dasturilamal bo'layotir.

Yurtboshimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan uch bosqichli sport tizimi — umumta'lim maktab o'quvchilarining «Umid nihollari», akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining « Barksamol avlod » sport o'yinlari hamda oliy ta'lim muassasalari talabalarining «Universiada» musobaqalar mamlakatimizda sport ommaviyligini oshirish, yoshlarimiz o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish, iqtidorlilarni kashf etishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. 2000 yildan beri muntazam ravishda o'tkazib kelinayotgan mazkur sport tizimining o'rta bo'g'ini sanalgan « Barksamol avlod — 2011» sport o'yinlari respublika final bosqichi Termiz shahrida o'tkaziladi. Bungacha yoshlarimizning o'ziga xos katta sport bayramlariga Jizzax (2001 yil), Andijon (2003), Chirchiq (2005) hamda Nukus (2008) shaharlari mezbonlik qilgandi.

Termizda bulib o'tgan "Barkamol avlod" musobaqasida o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarining bu nufuzli musobaqada Toshkent shahri, barcha viloyatlar va Qoraqalpog'iston Respublikasida sportning o'n ikki turi bo'yicha o'tkazilgan saralash musobaqalarida yuqori o'rinlarni qo'lga kiritgan 867 nafar o'quvchi g'oliblik uchun maydonda kuch sinashdilar. Quvonarlisi, ishtirokchilarning 354 nafarini qizlar tashkil etadi.

a) mavzuning dolzarbligi. Hozirgi kunda eng dolzarb muammolardan biri bo'lib turgan masalalardan biri yengil atletika sport turning “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” sport musobaqalarida, barkamol avlodni yengil atletika sport turi bilan muntazam shug'ullanishiga imkoniyat yaratishi, sportchilarning temperamentini va xarakteriga mos yengil atletika sport turiga jalb etish, sportchilarni sport musobaqasi oldidan his – tuyg'ularini boshqara olishni o'rgatish, to'satdan paydo bo'lgan to'siqlarni yengishga o'rgatish sportchilarni faqatgina jismoniy jihatdan emas balki ularni aqliy, axloqiy, psixologik jihatdan ham tayyorlashimiz zarur.

Xozirgi kunda sportchilarni musobaqada muvofaqatsizlikka uchraganda o'zini boshqara olishi, o'zidagi yomon illatlarni boshqara olishi lozim. Yana bir muhim muammolardan biri sportchilarni uzliksiz sport mashg'ulotlariga jalb etishdir. Bulardan tashqari sportchilarni musobaqalarga individual yondoshib tayyorgarlik olib borilmasligi sportchilarni musobaqada mag'lubiyat sabablarini chuqur o'rganishi va bu masalani to'liqroq yoritib berishi lozim bu sportchilarga to'g'ri ko'rsatmalar berib borishi kerak.

d) ishning maqsadi va vazifalari. Mamlakatimizda sog'lom va barkamol avlodni tarbiyalash, yoshlarning o'z ijodiy va intellektual salohiyatini ro'yobga chiqarishi, mamlakatimiz yigit-qizlarini XXI asr talablariga to'liq javob beradigan har tomonlama rivojlangan shaxslar etib voyaga yetkazish Biz sportchilarning individual xususiyatlarini hisobga olib, yoshlarni uch bosqichli sport musobaqalariga qiziqishini kuchaytirish, jismoniy madaniyat va sportga qiziqishini o'stirish, sog'lom va barkamol sportchilar bo'lishiga erishishdir.

Sportchilarni har qanday sharoitda o'zini –o'zi boshqarish, jismoniy ruhiy faollikni, sportchilar xarakterida ijobiy xislatlarni tarkib toptirish zarur.

b) ishning ilmiy – amaliy ahamiyati. “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada”, sport musobaqalariga sportchi xarakterini shakllantirish, Olimpiya sport zaxiralari kollejida, bolalar va o'smirlar sport maktablarida, akademik lisiylarda, sportchilarning ruhiy va jismoniy

tayyorgarligini o'rtirish, sportchilarning jismoniy madaniyat va sportga bo'lgan qobiliyatlarini shakllantirishni takomillashtirish, sportchini yengil atletka sport turiga qiziqishini oshirish, sportchilarda ko'nikma va malakalarni shakllantirish va boshqa irodaviy sifatlarini tarkib topgan darajasini hamda ularga ruhiy yuklamalarning individual xususiyatlarini, sport darajasini va sportchilarning temperamentini hisobga olgan holda ularga mos jismoniy yuklamalarni qanday rejalashtirishni o'rgandik.

Ilmiy tadqiqot obyekti. Biz “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” sport musobaqalarida yengil atletka sport turining taxlellari haqidagi ma'lumotlarni olish uchun, A.Navoiy nomidagi SamDU ilmiy kutubxonasidan (“Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada”) Samarqand shahar Olimpiya sport zaxiralari kolleji va Samarqand shahar bolalar va o'smirlar sport maktablarida ilmiy tadqiqot ishlarini olib bordim.

e) Ilmiy tadqiqot materiallari. Biz bu o'rinda “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” sport musobaqalarida jismoniy madaniyat mutaxassis va murabbiylari bilan sport mashg'ulotlarida qanday jismoniy yuklamalardan va psixologik tayyorgarliklardan foydalanganligini o'rganish maqsadida Samarqand shahar bolalar va o'smirlar sport maktablarida, Samarqand shahar Olimpiya sport zaxiralari kollejida ilmiy tadqiqot ishlarini olib bordik.

I BOB. UCH BOSQICHLI SPORT MUSOBAQALARINING TASHKIL ETILISHI VA MAQSAD VA MAZMUNI.

1.1. Uch bosqichli sport musobaqalarining tashkil etilishi, maqsadi va adabiyotlar tahlili.

Biz bitiruv malakaviy ishini yozishda qo'yidagi adabiyotlar uslubiy qo'llanmalar va jurnallardan foydalandik.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning «Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch», «Barkamol avlod orzusi», «Bizdan ozod va obod vatan qolsin», «O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida» kabi asarlardan foydalanildi. Shu jumladan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining «O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportini yanada rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida»gi 271-sonli qarori 1999 yil 27 may.

O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi qonuni Toshkent 2000 yil. A.N.Normurodov «Yengil atletika» 2002 yil o'quv qo'llanma jarayonida berilgan materiallarnigina emas balki, mashg'ulot materiallarida ko'rinadigan har-xil materiallar. Jismoniy tarbiya va sportning yangi davirdagi muammolari. Ilmiy- amaliy konferensiya. "Buxoro" nashriyoti-2013 yil www.Ziyonet.uz, www.Ref.uz, www.Yandex.uz, www.Google.uz, www.pedagog.uz, [www.Zionet. Uz](http://www.Zionet.Uz), [www.edi. Uz](http://www.edi.Uz), [www.tdpu INTERNET. Uz](http://www.tdpuINTERNET.Uz), https://u.wikipedia.org/wiki/Yengil_atletika Google. uz internet tizmlaridan "Yengil atletika" sporti, uning turlari va ularning mashg'ulotlarining qanday tuzilishi hamda rejalashtirilishining umumiy tavsiflari yoritib berilgan.

I.Niyozov «Yengil atletika» Farg'ona, 2005 yil. Q.Galayev, N.T.To'xtaboyev «Yengil atletika bo'yicha sport to'garak mashg'ulotlarini tashkil etish yuzasidan metodik tavsiyalar» o'quv qo'llanma Toshkent – 2011-yil. Bu kitoblarda bayon etilgan materiallar esa mashqlar va sport turlari to'g'risida ma'lumot olishga, o'rganilayotgan harakatning texnik asoslarini yaxshiroq o'zlashtirishga, jismoniy mashqlar bajarish paytida organizmda sodir bo'layotgan o'zgarishlarni tushunishga ko'maklashadi. Yengil atletikaning

asosiy vositalari va shakllari, ular to'g'risida olingan bilimlar, o'quv trenirovka va mustaqil mashg'ulotlarda foydalanishga o'quvchi sog'ligini mustahkamlashga, jismoniy qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Kitobda har bir talabaning yengil atletika va uni o'qitish uslubiyati bo'yicha nazariy va amaliy bilim olish uchun yetarli ma'lumot berilgan.

Bolalar, o'smirlar va o'spirinlar bilan o'tkaziladigan yengil atletika mashg'ulotlarining mazmuni ularning yosh xususiyatlariga bog'liq bo'lib, mashg'ulotlarni rejalashtirish va o'tkazish vaqtida buni e'tiborga olish zarur.

Yengil atletika sport turlari ichida eng asosiysi bo'lib, organizmga tasiri nihoyatda keng doirada bo'ladi. Yengil atletika bilan har qanday yoshdagi kishilar shug'ullanishi mumkin. Uning ta'sirida organizmning funksional imkoniyatlari, jismoniy sifatlar: kuch, tezkorlik, chidamlilik kabi hislatlarni ancha katta darajada rivojlantirish mumkin.

Mutaxassislarning e'tirof etishlaricha, o'smirlar va yoshlarni jismoniy tarbiya va sportga ommaviy jalb etishning bizda amal qilayotgan tizimiga o'xshash mukammal uzluksiz tizim jahon tajribasida hali kuzatilmagan. Bularning barchasi mamlakatimizda barkamol avlod tarbiyasi, farzandlarimizning dunyo yoshlari bilan tengma-teng bahsga kirishadigan, aqlan va jismonan yetuk insonlar bo'libulg'ayishlari yo'lida olib borilayotgan ezgu ishlarimiz samarasidir.

Yurtboshimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan uch bosqichli sport tizimi — umumta'lim maktab o'quvchilarining «Umid nihollari», akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining «Barkamol avlod» sport o'yinlari hamda oliy ta'lim muassasalari talabalarining «Universiada» musobaqalari mamlakatimizda sport ommaviyligini oshirish, yoshlarimiz o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish, iqtidorlilarni kashf etishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Vatanparvarlikda jismonan barkamollik va yetuklikning ahamiyati "Bilimga chanqoq, iste'dodli yoshlarni topib, ularni vatanga fidoyi insonlar qilib

tarbiyalash muqaddas vazifamizdir” Islom Karimov Vatan, xalq shuhratini dunyoga tarannum etishda jismoniy tarbiya va sportning o’rni beqiyosdir.

Jahon miqyosidagi turli nufuzli musobaqalarda o’zbek yoshlari erishayotgan g’alabalar bu haqiqatni tasdiqlab turibdi. Chunki barkamol avlod-O’zbekiston taraqqiyotining poydevori va kelajak asosi hisoblanadi. Ona Vatan buyuk bo’lmog’i uchun shu zaminda yashovchilar aqlan va jismonan sog’lom bo’lishlari shart.

Ma’naviy va jismoniy barkamol avlodni tarbiyalash-faqat milliy ehtiyojgina emas, balki umumdavlat ahamiyatiga molik masala hisoblanib, u- ko’pmillatli Vatanimizda tug’ilib o’sgan, tomir yoygan barcha qardosh xalqlar uchun birday ezgu maqsaddir. Lev Tolstoyning mashhur so’zi bilan aytganda: “Ma’nan sog’lom bo’lish uchun jisman bardam bo’lmoq kerak”.

Yurtimiz kelajagi uchun sog’lom avlodni tarbiyalash hamda voyaga yetkazishda jismoniy tarbiyaning ahamiyati katta. So’nggi yillarda jismoniy tarbiya va sport o’quvchi-yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Xususan, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2002 yil 24 oktyabrdagi “O’zbekistonda bolalar sportini rivojlantirish jamg’armasini tuzish to’g’risida”gi Farmoniga ko’ra, sport sohasida iqtidorli bolalarni ixtisoslashtirilgan sport maktablariga tanlab olish va o’sib kelayotgan yosh avlodning jismoniy hamda ma’naviy sog’lom bo’lib voyaga yetishi, ularni sog’lom turmush tarziga intilishlari va sportga mehr-muhabbatni singdirish va qiziqishlari borasida keng ko’lamli ishlar olib borilmoqda.

Mamlakatimiz o’tgan qisqa davrda bolalar sportini rivojlantirish sohasida muayyan yutuqlarga erishdi va bugungi kunda joylarda sportga qiziqish izchil kuchayib borib, sportchi, epchil va chaqqon, mard va jasur yigit-qizlarimizni mashhurlikda dunyo tan olmoqda. Sport nafaqat jismoniy, balki ma’naviy kamolotga yetishishda ham muhim omildir. U irodani toblaydi, aniq maqsad sari intilish, qiyinchiliklarni bardosh va chidam bilan yengishga o’rgatadi. Inson qalbida g’alabaga ishonch, g’urur va iftixor tuyg’ularini tarbiyalaydi.

Yurtboshimiz ta'kidlaganlaridek, sog'lom, bilimli va fidoyi farzandlari bo'lgan xalq, albatta o'zining buyuk kelajagini barpo etadi. Haqiqatdan ham "Hyech bir narsa mamlakatni sport kabi tezda dunyoga mashhur qila olmaydi". "Sport odamni mard, matonatli, bardoshli qilib tarbiyalaydi".

Tarix va ajdodlar qoldirgan buyuk ma'naviy meros va milliy qadriyatlarimizdan ma'lumki, qadimda ota-bobolarimiz o'z nasllarini umumbashariy tuyg'ular, o'lmas Sharq falsafasi, milliy qadriyatlarimiz ruhida tarbiya qilib kelganlar va ular asrlar davomida tilimizni, dilimiz va dinimizni, o'zbekning o'zligini har tomonlama asrab-avaylab, barkamol avlodlarni voyaga yetkazishni asosiy maqsad qilib qo'yganlar.

Darhaqiqat, bunday fazilatlar asl e'tiboriga ko'ra bizning zaxmatkash xalqimizga munosib ish bo'lib, biz avlodlar bu bilan har qancha faxrlansak arziydi. Mamlakatimizda hukumatimiz tomonidan mustaqilligimizning ilk yillaridanoq sog'lom avlod tarbiyasi eng ustuvor vazifa deb belgilanib, barkamol avlodni tarbiyalash masalasi davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Zero, Prezidentimiz ta'kidlaganlaridek, "Har qanday insonning eng mo'tabar orzusi, astoydil intilgan asosiy maqsadi-sog'lom, barkamol avlodni tarbiyalash, har tomonlama komil insonni voyaga yetkazishdan iborat"dir.

Mamlakatimizda jismoniy va ma'naviy barkamol avlodni voyaga yetkazish masalasi biz uchun umummilliy, umumdavlat miqyosidagi vazifa bo'lib, bu ezgu maqsad yo'lida amalga oshirayotgan ishlarimizni izchil va qat'iyatlik bilan davom ettirish bugungi siyosatimizning diqqat markazida turibdi. Shuningdek, Yurtboshimiz tomonidan o'tgan 2010 yilni sog'lom va ma'naviy boy, intellektual rivojlangan, axloqan yetuk, jismonan baquvvat avlodni, har tomonlama kamol topgan shaxsni tarbiyalash va voyaga yetkazish maqsadida "Barkamol avlod yili" deb e'lon qilinishi, bugungi kunda sportga bo'layotgan talab va yaratilayotgan sharoitlar ham ham fikrimizning yaqqol isbotidir.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini takomillashtirish, Vatan ravnaqini ta'minlaydigan yosh avlodni tarbiyalab voyaga yetkazish masalalariga jiddiy

e'tibor berilmoqda. Bu borada «Ta'lim to'g'risida»gi Qonun hamda «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ni qabul qilinishi katta ahamiyatga ega. Yosh avlodni har tomonlama: aqliy, axloqiy va jismoniy jihatdan rivojlanishida jismoniy tarbiya asosiy o'rinlardan birini egallaydi. Shuning uchun O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi qonunida «Maktabgacha yoshdagi bolalar, o'quvchilar, talabalar salomatligini asrash va mustahkamlash, ularda jismoniy barkamollik ehtiyojini shakllantirish maktabgacha tarbiya muassasalari va o'quv yurtlarining asosiy vazifasi hisoblanadi» deyiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimov va mashhur faylasuflarning barkamol avlodni tarbiyalashda ta'lim-tarbiya va sportning ahamiyati haqida xikmatga aylangan fikrlari: “Farzandlarimizni sog'lom o'stirish, ham ma'naviy, ham jismoniy nuqtai nazardan havas qiladigan barkamol avlodni o'stirish, yoshlarimizni sport orqali “parvoz” qilishiga erishish, bolalar sportining rivoji Vatanga sadoqat uyg'otishi va kelajakka ishonch tug'dirishi kerak”. Islom Karimov.

“Hyech bir narsa mamlakatni sport kabi tezda dunyoga mashhur qila olmaydi”. Islom Karimov.

“Sport odamni mard, matonatli, bardoshli qilib tarbiyalaydi”. Islom Karimov.

“Biz o'z iste'dodli, fidoyi bolalarimiz, farzandlarimizga bilim va kasb cho'qqilarini zabt etishi uchun qanot berishimiz kerak”. Islom Karimov.

“Biz uchun istiqlol-millatimiz, mamlakatimizning jahonda obro'-e'tibori, shon-sharafini ko'taradigan sog'lom avlodni, har jihatdan barkamol va fidoyi o'g'il-qizlarni tarbiyalash, ularni voyaga yetkazish va baxtini ko'rishdir.” Islom Karimov.

“Har qanday millatning ravnaqi, umumbashariyat tarixida tutgan o'rni, mavqeyi va shuhrati bevosita o'z farzandlarining aqliy va jismoniy yetukligiga bog'liqdir.” Islom Karimov .

“Yomg’ir daraxt barglaridagi changu g’uborni yuvgani sari gimnastika jism g’uborini tozalaydi”. Gippokrat “Odamning kimligi bo’yi bilan belgilanmaganidek, xalqning ulug’ligi ham soni bilan o’lchanmaydi. Yagona mezon-uning aqliy kamoloti va axloqiy barkamolligidir”. Viktor Gyugo.

“Har qanday odamga uning qilgan ishlariga qarab baho berish kerak”. Servantes “Sog’lom odam tabiatning eng bebaho asaridir”. Tomas Karleyl “O’sib-ulg’ayish har jihatdan-jismoniy ham, unga uyg’un holda aqliy, estetik, axloqiy jihatdan ham mutanosib bo’lmog’i kerak”.

Mamlakatning qudratini belgilaydigan omillar ko’p. Biroq ularning eng asosiylaridan biri shu yurtida voyaga yetayotgan yuksak ma’naviyatli, jismonan sog’lom, har tomonlama barkamol avloddir. Zero, el-yurtning kelajagi bugun kamolga yetayotgan yoshlar qo’lida. “Vatanimizning kelajagi, xalqimizning ertangi kuni, mamlakatimizning jahon hamjamiyatidagi obro‘-e’tibori avvalambor farzandlarimizning unib-o’sib, ulg’ayib, qanday inson bo’lib hayotga kirib borishiga bog’liqdir”, deb ta’kidlaydi.

Prezidentimiz Islom Karimov “Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch” kitobida.

Ana shu ezgu maqsadlarni amalga oshirish mamlakatimiz mustaqil taraqqiyot yo’lidagi davlat siyosatining eng ustuvor yo’nalishlaridan etib belgilandi. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida yosh avlodni yuksak intellektual salohiyatli, zamonaviy bilim va tafakkurga ega, ayni paytda sog’lom turmush tarziga rioya qiladigan, jismonan sog’lom, ruhan tetik insonlar etib voyaga yetkazishning samarali tizimi hayotga izchil tatbiq etilmoqda. Bu jarayonda o’g’il-qizlarimizni jismonan sog’lom, kuchli iroda va yuksak intellektual salohiyatga ega insonlar etib tarbiyalashning bosh omili, o’zbek sportining kelajagi, xalqaro maydondagi obro‘-e’tiborini yuksaltirishning asosi bo’lgan bolalar sportini rivojlantirish umummilliy harakatga aylandi.

Prezidentimiz tashabbusi bilan O’zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg’armasi tashkil etilib, yoshlar o’rtasida sportni ommalashtirish, bolalar sportini rivojlantirishning noyob tizimiga asos solindi.

Davlatimiz rahbarining 2002-yil 24-oktabrdagi “O‘zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasini tuzish to‘g‘risida”gi va 2004-yil 29-avgustdagi “O‘zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasi faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmonlari bolalar sportini rivojlantirishda muhim dasturilamal bo‘layotir.

Islom Karimov Bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasi tashkil etilganidan buyon o‘tgan davrda bu sohada mamlakatimizda katta tajriba to‘planganini alohida qayd etdi. Bugun yurtimizda sog‘lom va barksamol avlod voyaga yetayotgani, o‘z iste’dodi va mahorati bilan jahon arenalarida ulkan muvaffaqiyatlarni qo‘lga kiritayotgan ko‘plab yosh sportchilar yetishib chiqayotgani sportni, xususan bolalar sportini rivojlantirishga qaratilayotgan alohida e’tibor samarasidir.

1.2. "Umed nixollari" va "Barkamol avlod "sport musobaqlaridagi (Farg'ona , Xorazim-2003 yil, Jizzax-2001 y, Andijon -2003 y, Toshkent shaxri-2005) yillarda yengil atletka sport turi.

Dastlabki yillarda boshlangan "Barkamol avlod " sport musobaqalarida yengil atletika sport turlari dasturida

- * 110 m.ga (o'smirlar) to'siqlar osha yugurish;
- * 100 m.ga(qizlar) to'siqlar osha yugurish;
- * 100 m (o'smirlar) yugurish;
- * 100 m (qizlar) yugurish;
- * 200 m.ga (o'smirlar) yugurish;
- * 200 m.ga (qizlar) yugurish;
- * 400 m (o'smirlar) final yugurish;
- * 400 m (qizlar) final yugurish
- * 800 m.ga (o'smirlar) final yugurish;
- * 800 m.ga (qizlar) final yugurish;
- * 1500 m (o'smirlar) final yugurish;
- * 1500 m (qizlar) final yugurish;
- * 3000 m (o'smirlar); final yugurish;
- * uzunlikka sakrash (qizlar);
- * uzunlikka sakrash (o'smirlar);
- * uch hatlab sakrash (qizlar);
- * uch hatlab sakrash (o'smirlar);
- * balandlikka sakrash (qizlar);
- * balandlikka sakrash (o'smirlar);
- * estafeta yugurish 4x100 m (qizlar);
- * estafeta yugurish 4x100 m (o'smirlsr);

* estafeta yugurish 4x400 m (qizlar);

* estafeta yugurish 4x400 m (o'smirlar); turlari bo'yicha uch kun davomida baxs olib boranlar.

Musobaqaning tayyorgarlik jarayonida BXT qoidasiga muvofiq MUT bilan hamkorlikda qatnashuvchilarni mandat tarkibidan va hakamlarning yuqori pog'onadagi musobaqalarda esa Doping nazorati o'tkazish amallarga oshiriladi. Bu holatlarda MUT tashkiliy va xo'jalik ishlarini: texnik vositalaridan foydalanish va jihozlash, aloqa bo'limi, hujjatlarni pechat qilish va ko'paytirish hamda transport vositalaridan foydalanishni o'z zimmasiga oladi.

MUT BXT bilan hamkorlikda musobaqaning tantanali ochilishini va yopilishini, yakka va komanda g'oliblarini taqdirlash, ularga jeton, medal, yorliq va diplomni taqdirlovchi (urush veterani, xizmat ko'rsatgan jismoniy madaniyat xodimi) «xizmat ko'rsatgan xakam», «xizmat ko'rsatgan sportchi» va xokazo shaxslarni tayyorlash.

hakamlar tarkibi bilan MUT hamkorlikda sport bazalarining tayyorgarligini nazorat ostiga olib va musobaqani o'tkazishdan oldin sport jihozlarini tayyorgarligini tekshiradi.

Sportchilarni tibbiy ko'rik nazoratini mahalliy tibbiy qo'rik tashkiloti bilan hamkorlikda tashkil qilishni amalga oshirish lozimdir. Tomoshabin va ishqibozlarni jalb qilish maqsadida MUT targ'ibot va tashviqot ishlarini o'tkazadi: rangli afishalar, maxsus oynomalarda chop etilish, radio va televideniya e'lon qilish, dasturlarni tarqatish, xotirali znachok, vempel, har xil suvenirlarni (shu bilan birgalikda savdo tarmoqlarida realizatsiya qilish) chiqarish.

Musobaqa g'oliblar .		Toshkent shaxar	43.3
100 m – o'smirlar		200 m. O'smirlar	
Qashqadaryo 10.9		Toshkent shaxar	22.7
100 m – qizlar		200 m. qizlar	
Toshkent shaxri 12.2		Toshkent shaxar	25.1
100 m. to'siqlar osh yugurish qizlar		800 m. qizlar	
Toshkent Shaxar 14,9		Toshken	shaxri
100 m . to'siqlar osha yugurish o'mirlar		2,12.15	
Toshkent shaxar 14,5		Samarkand	1,56,3
400 m. O'smirlar		3000 m. o'smirlar	
Andijon 49,0		Toshkent viloyati	8.53.6
400 m. qizlar		3000 m . qizlar	
Toshkent 58.2		Andijon	10.42.0
1500 m. o'smirlar		Estafeta 4x400 m. qizlar	
Toshkent 4.08.2		4.05.6	
1500 m. qizlar		Estafeta 4x400. O'smirlar	
Samarqand 4.38.5		3.28.3	
uch xatlab sakrash. qizlar		Balandlikka sakrash. qizlar	
Toshkent 12.45		Toshkent	162
uch xatlab sakrash .o'smirlar		Balandlikka sakrash o'smirlar.	
Samarkand 14.67		Toshkent shaxar	189
Estafeta 4x100 m. qizlar		Uzunlikka sakrash o'mirlar	
Toshkent shaxar 49.51			

Estafeta 4x100 m. O'smirlar

O'tkazilgan musobaqalar tartib soni	Musobaqalar o'tkazilgan yil, oyi va kunlari	O'tkazilgan joyi	Sport turlari soni	Viloyatlardan ishtirok etgan sportchi-yoshlar, murabbiy va hakanmlar soni	Qo'lga kiritilgan medullar soni			jami	Respublika bo'yicha umumjamoahisobida olingan o'rin
					oltin	Kumush	bironza		
1	2001-yil 30- aprel 5 -may	Jizzax viloyati	8-ta	Jami ishtirokchilar soni- 133 ta Shundan, sportchi yoshlar- 110 ta o'mirlar- 70 ta qizlar-40 ta murabbiylar - 13 ta hakamlar- 10 ta	7	11		18	45.5 ochko bilan 13-o'rin

2	2003 yil 4 –may 1 1-iyun	Andijon viloyati	14-ta	Jami ishtirokchilar soni- 133 ta Shundan, sportchi yoshlar- 110 ta o'mirlar- 70 ta qizlar-40 ta murabbiylar - 13 ta hakamlar- 10 ta	3	2	7	02	165 ochk o bilan 3- o'rin
3	2005 yil 24-may 30-may	Toshkent viloyati	3-ta	Jami ishtirokchilar soni- 133 ta Shundan, sportchi yoshlar- 110 ta o'mirlar- 70 ta qizlar-40 ta murabbiylar - 13 ta hakamlar- 10 ta	3	7	0	0	158 ochk o bilan 4- o'rin
4	2008 yil 16-may 21-may	Qorqqolpoq iston Respublikas i Nukus shahri	3-at	Jami ishtirokchilar soni- 133 ta Shundan, sportchi yoshlar- 110 ta o'mirlar- 70 ta qizlar-40 ta murabbiylar - 13 ta hakamlar- 10 ta		10	27		3- o'rin

II. BOB. QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI VA TERMIZ SHAXRIDA “BARKSAMOL AVLOD -2008 – 2011 ”YILLARDA YENGIL ATLETKA SPORT TURNING NATEJALARI.

2.1. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Nukus shaxridagi “Barksamol avlod -2008 ”yilda yengil atletka sport turning natejalari.

Nukusdagi “Turon” stadioni uzra 17-20 may kunlari kasb-hunar kollejlari va akademik litseylar o‘quvchilarining Respublika “Barksamol avlod - 2008” sport o‘yinlari mash’alasi porlab turdi. Ushbu musobaqalar Prezidentimiz Islom Karimov tashabbusi bilan tashkil etilgan bolalar va o‘smirlarni jismoniy tarbiya hamda sportga jalb qilish borasidagi uch pog‘onali noyob tizimning muhim bo‘g‘inlaridan biridir.

Yoshlarning bunday sport anjumanlari jadal rivojlanib borayotgan jamiyatimiz talablariga mos bo‘lib, o‘sib kelayotgan yosh avlodga ta’lim-tarbiya berish ishlarini tubdan o‘zgartirishga xizmat qilayotgan Kadrlar tayyorlash milliy dasturining uzviy tarkibiy qismiga aylandi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlarning mazmun-mohiyati yoshlarga nafaqat jahon standartlari asosida bilim berish, balki ularning jismoniy, ma’naviy va axloqiy jihatdan yetuk insonlar bo‘lib yetishishi uchun shart-sharoit yaratishdan iborat.

Qoraqalpog‘istonda o‘tgan “Barksamol avlod -2008” sport o‘yinlari Yurtboshimiz tomonidan yosh avlod tarbiyasiga qaratilayotgan ana shunday ulkan e’tibor va g‘amxo‘rlikning yana bir yorqin namoyoni bo‘ldi. Zero, sport navqiron avlod vakillarida yuksak iroda, g‘alabaga intilish, halollik, vatanparvarlik kabi olijanob fazilatlarni tarbiyalaydi.

Bugun mamlakatimizning eng chekka tumanlarida ham ko‘plab zamonaviy sport zallari, stadion va majmualar barpo etilib, barcha zarur sport anjomlari bilan jihozlanmoqda. Ularda qishloqlar va mahallalarda yashovchi katta-kichik sport bilan shug‘ullanish imkoniga ega. Millat salomatligi asosi, aholining sog‘lom turmush tarzi ana shu tariqa shakllanmoqda.

**Qoraqalpog‘istonda bo‘lib o‘tga “Barkamol avlod -2008” Musobaqa
dasturidagi yengil atletika sport turidan sovrinli o‘rinlarni qo‘lga kiritgan
sportchilar.**

100 m – o’smirlar		200 m. O’smirlar	
Tashkent shaxri	11.1	Samarkand	22.7
100 m – qizlar		200 m. qizlar	
Toshkent shaxri	12.3	Samarkand	25.3
100 m. to’siqlar osh		800 m. o’mirlar	
yugurish qizlar		Toshkent shaxar	1,56.5
Toshkent Shaxar	14,8		
100 m . to’siqlar osha			
yugurish o’mirlar		800 m qizlar	
Toshkent shaxar	14,5	Qashqadaryo	2.15.2
400 m. O’smirlar			
Toshkent	50.8		
400 m. qizlar		3000 m. o’smirlar	
Toshkent shaxri	58.6	Toshkent viloyati	8.54.1
1500 m. o’smirlar		3000 m . qizlar	
Toshkent	4.03.5	Andijon	10.48.2
1500 m. qizlar		Estafeta 4x400 m. qizlar	
Samarqand	4.45.7	Toshkent	4.12.7
uch xatlab sakrash. qizlar		Estafeta 4x400.	
Samarkand	12.38	O’smirlar	
uch xatlab sakrash		Toshkent shaxri	3.28.8
.o’smirlar		Balandlikka sakrash.	
Samarkand	14.53	qizlar	
Estafeta 4x100 m. qizlar		Toshkent	148
Toshkent shaxar	49.9	Balandlikka sakrash	
Estafeta 4x100 m.		o’smirlar.	
O’smirlar		Toshkent	185
Toshkent shaxar	43.3	Uzunlikka sakrash o’mirlar	

uzunlikka sakirash. Qizlar

“Barksamol avlod 2008” musobaqalari o‘tkazilishi munosabati bilan Qoraqalpog‘iston Respublikasining sport infratuzilmasi yanada yaxshilandi. Musobaqalar oldidan 14 sport inshooti kapital rekonstruksiya qilinib, ta’mirlandi va xalqaro standartlarga to‘liq javob beradigan holga keltirildi.

Sportning 12 turi – basketbol, voleybol, futbol, gandbol, kurash va belbog‘li kurash, suzish, yengil atletika, katta tennis, stol tenisi, badiiy gimnastika hamda shaxmat bo‘yicha bellashuvlarda barcha viloyatlar, Toshkent shahri va Qoraqalpog‘iston Respublikasidan 1600 nafarga yaqin litsey va kollej o‘quvchisi ishtirok etdi. Ta’kidlash joizki, bellashuvlar do‘stona, halol raqobat ruhida o‘tdi. Epchil, chaqqon va kuchli sportchilar o‘z mahoratini namoyish etib, 165 ta oltin, kumush va bronza medal komplekti uchun bahs olib bordi.

Ular maxsus tayyorlangan madaniy tadbirlarda ham qatnashdi. Taniqli adiblar, sportchilar, artistlar bilan uchrashdi, turli shoularning guvohi bo‘ldi.

Musobaqalar nafaqat O‘zbekiston sporti hayotida katta voqea, balki barcha jabhalarda erishayotgan yutuqlari bilan Vatanimiz sharafiga ulug‘lashga qodir yoshlarimizning chinakam forumi, yoshlik va go‘zallik bayramiga aylandi. O‘zbekiston sportchilarining Olimpiya va Osiyo o‘yinlari, jahon chempionatlari, boshqa nufuzli xalqaro turnirlarda qo‘lga kiritayotgan zafarlari, yosh olimlarimiz, yozuvchilar, san’at obro‘-e’tiborini yanada yuksaltirmoqda, hech kimdan kam bo‘lmagan yosh avlodni voyaga yetkazayotgan mamlakatimiz va xalqimizni butun dunyoga yanada keng tanitmoqda.

Nukusdagi “Turon” stadionida “Barksamol avlod -2008” o‘yinlarining tantanali yopilish marosimi bo‘lib o‘tdi.

Maydonga mamlakatimizning barcha hududlaridan tashrif buyurgan terma jamoalar chiqib keladi. Stadiongga yig‘ilgan minglab tomoshabinlar musobaqalar ishtirokchilarini olqishlaydi. G‘oliblarni tantanali taqdirlash boshlanadi.

Bellashuvlar natijalariga ko'ra, umumjamoa hisobida Qoraqalpog'iston Respublikasi terma jamoasi birinchi o'rinni egalladi.

Ularga eng yuksak mukofot – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning "Barksamol avlod 2008" sport o'yinlari ishtirokchilariga yo'llagan tabrigining asl nusxasi taqdim etildi.

Ikkinchi o'rin Toshkent shahri, uchinchi o'rin Farg'ona viloyati yosh sportchilariga nasib etdi.

Stadionga yig'ilganlar "Barksamol avlod 2008" o'yinlarida g'olib chiqqan jamoalarga taqdim etiladigan Prezident sovrinlari – "Damas" avtomobillarini gulduros qarsaklar bilan qarshi oldi. Ularga davlatimiz rahbari nomidan ushbu mashinalar kalitlari topshirildi.

Musobaqalarda alohida mahorat, g'alabaga intilishini namoyon etgan jamoalar va sportchilar tashkilotchilarning maxsus sovrinlari bilan taqdirlandi.

"Barksamol avlod -2008" o'yinlari bayrog'i tushirildi. Qoraqalpog'iston Respublikasi terma jamoasi bayroqni kollej va litseylar o'quvchilarining kelgusi musobaqasiga mezbonlik qiladigan Surxondaryo viloyati vakillariga topshirdi. O'yinlar mash'alasi ham asta-sekin o'chdi. Biroq, u musobaqalar ishtirokchilari qalbida, ularning katta sport sari yo'lini yoritib, porlab turadi, yangi va yanada ulkan yutuqlarga chorlaydi.

Tantanalar sportchilarning ko'rgazmali chiqishlari va taniqli yosh san'atkorlar ishtirokidagi konsert bilan yakunlandi. Tantana ishtirokchilarining sport mahorati, rang-barang liboslari, jo'shqin ashula va raqslari yoshlarimizning serqirra iste'dodini namoyish etdi, xalqimiz hamjihatligi, davlatimiz qudratining ramziga aylandi. Zero, Vatanimizning ertangi kuni ana shunday jasur, irodali, har tomonlama bilimli yoshlarga bog'liqdir.

Kasb-hunar kollejlari va akademik litseylar o'quvchilarining "Barksamol avlod -2008" sport o'yinlarining yopilish marosimida O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari R.Qosimov, Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi raisi M.Yerniyozov ishtirok etdi.

2.2. Termiz shaxrida “Barksamol avlod – 2011 ”yilda yengil atletka sport turning natejalari.

Barkamol avlod sport o‘yinlari

"BARKAMOL AVLOD" SPORT O‘YINLARI — O‘zbekistonning kasbhunar kollejlari va akademik litseylari o‘quvchilari o‘rtasida o‘tkaziladigan ommaviy sport musobaqalari. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining "O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining 10 yilligini ni-shonlashga tayyorgarlik ko‘rish va o‘tkazish to‘g‘risida"gi qarori (2001 y. 19 yanvar) asosida tashkil etilgan hamda "Uquvchi va talaba yoshlarni sportga jalb qilishga qaratilgan uzluksiz sport musobaqalari tizimini tashkil etish to‘g‘risida"gi (2003 y. 3 iyun) qaroriga binoan respublika final bosqichlari 3 y.da bir marta o‘tkazilishi belgilangan. Maqsadi — o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi tizimidagi o‘quv muassasalaridagi o‘quvchi yoshlarni jismonan yetuk, axloqan bar-kamol va vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash, iqtidorli sportchi yoshlarni nufuzli musobaqalarga tayyorlash, yoshlar o‘rtasida jismoniy tarbiya va sportni yanada ommaviylashtirish. "B.a." s.o‘.da badiiy gimnastika, bas-ketbol, boks, voleybol, gandbol, yengil atletika, stol tennisi, suzish, tennis, futbol kabi olimpiada o‘yinlari dasturiga kirgan va shaxmat, bel-bog‘li kurash, kurash singari ommalashgan sport turlari bo‘yicha musobaqalar o‘tkaziladi. Saralash musobaqalari o‘quv yurti, tuman, shahar va viloyatlarda, respublika final bosqichi bitta hududda tantanali ravishda tashkil etiladi. Respublika final bosqichlari ilk bor Jizzax (2001), so‘ngra Andijon (2003) va uchinchi Toshkent (2005) viloyatlarida bo‘lib o‘tdi. Uchinchi saralash musobaqalarida 645 mingdan ziyod, uning final bosqichida 2170 nafar o‘quvchi qatnashdi (2005).

"BARKAMOL AVLOD" SPORT O‘YINLARI — O‘zbekistonning kasbhunar kollejlari va akademik litseylari o‘quvchilari o‘rtasida o‘tkaziladigan ommaviy sport musobaqalari. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining "O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining 10 yilligini ni-shonlashga tayyorgarlik ko‘rish va o‘tkazish to‘g‘risida"gi qarori (2001 y. 19 yanvar) asosida tashkil etilgan hamda "Uquvchi va talaba yoshlarni sportga jalb qilishga qaratilgan uzluksiz sport musobaqalari tizimini tashkil etish to‘g‘risida"gi (2003 y. 3 iyun) qaroriga binoan respublika final bosqichlari 3 y.da bir marta o‘tkazilishi belgilangan. Maqsadi — o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi tizimidagi o‘quv muassasalaridagi o‘quvchi yoshlarni jismonan yetuk, axloqan bar-kamol va vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash, iqtidorli sportchi yoshlarni nufuzli musobaqalarga tayyorlash, yoshlar o‘rtasida jismoniy tarbiya va sportni yanada ommaviylashtirish. "B.a." s.o‘.da badiiy gimnastika, bas-ketbol, boks, voleybol, gandbol, yengil atletika, stol tennisi, suzish, tennis, futbol kabi olimpiada o‘yinlari dasturiga kirgan va shaxmat, bel-bog‘li kurash, kurash singari ommalashgan sport turlari bo‘yicha musobaqalar o‘tkaziladi. Saralash musobaqalari o‘quv yurti, tuman, shahar va viloyatlarda, respublika final bosqichi bitta hududda tantanali ravishda tashkil etiladi. Respublika final bosqichlari ilk bor Jizzax (2001), so‘ngra Andijon (2003) va uchinchi Toshkent (2005) viloyatlarida bo‘lib o‘tdi. Uchinchi

"B.a." s.oʻ. saralash musobaqalarida 645 mingdan ziyod, uning final bosqichida 2170 nafar oʻquvchi qatnashdi (2005).

Termiz shahrida oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimi tizimi oʻquvchilarining «Barksamol avlod — 2011» sport namoyandalarining ulkan muvaffaqiyatlari xalqaro maydonda yurtimiz musobaqalarida. Mamlakatimiz rahbari shu munosabat bilan barpo etilgan «Surxon» sport majmuida boʻldi. Bu yerda 10 ming tomoshabinga moʻljallangan stadion, badiiy gimnastika va qoʻl toʻpi zallari qurilib, zamonaviy sport jihozlari bilan taʼminlandi. Yurtboshimiz sport majmuida shugʻullanayotgan yoshlar bilan uchrashgandi.

Yurtboshimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan uch bosqichli sport tizimi — umumtaʼlim maktab oʻquvchilarining «Umid nihollari», akademik litsey va kasb-hunar kollejlari oʻquvchilarining « Barksamol avlod » sport oʻyinlari hamda oliy taʼlim muassasalari talabalarining «Universiada» musobaqalari mamlakatimizda sport ommaviyligini oshirish, yoshlarimiz oʻrtasida sogʻlom turmush tarzini shakllantirish, iqtidorlilarni kashf etishda muhim omil boʻlib xizmat qilmoqda. 2000 yildan beri muntazam ravishda oʻtkazib kelinayotgan mazkur sport tizimining oʻrta boʻgʻini sanalgan « Barksamol avlod — 2011» sport oʻyinlari respublika final bosqichi Termiz shahrida oʻtkaziladi. Bungacha yoshlarimizning oʻziga xos katta sport bayramlariga Jizzax (2001 yil), Andijon (2003), Chirchiq (2005) hamda Nukus (2008) shaharlari mezbonlik qilgandi.

Termizda boshlanadigan oʻrta maxsus, kasb-hunar taʼlimi muassasalari oʻquvchilarining bu nufuzli musobaqasida Toshkent shahri, barcha viloyatlar va Qoraqalpogʻiston Respublikasida sportning oʻn ikki turi boʻyicha oʻtkazilgan saralash musobaqalarida yuqori oʻrinlarni qoʻlga kiritgan 867 nafar oʻquvchi gʻoliblik uchun maydonga tushadi. Quvonarlisi, ishtirokchilarning 354 nafarini qizlar tashkil etadi.

O'ziga xos «Kichik olimpiada» nomini olgan bahslar o'tkazilishi kutilayotgan Termizdagi sport zallari va maydonlari, suzish havzalari shay holga keltirilgan.

— Katta sport bayrami munosabati bilan viloyatimizga 1600 nafarga yaqin qatnashchi va mehmon tashrif buyurishi kutilmoqda, — deydi «Barksamol avlod — 2011» sport o'yinlari tashkiliy-ishchi guruhi a'zosi Furqat Mustafokulov. — Ishtirokchilar — sportchi-o'quvchilar, murabbiy va hakamlarni kutib olish, joylashtirish, mazmunli madaniy hordiq chiqarishini tashkil etish, musobaqalarni yuksak saviyada o'tkazish yo'lida katta ishlar amalga oshirilmoqda. Shahardagi Olimpiya zaxiralari sport kolleji, Termiz davlat universiteti, 1- va 2-akademik litseylar, pedagogika, san'at kollejlarning inshootlari va sport maydonlari tayyor qilib qo'yilgan.

Prezidentimiz «Surxon» sport majmuida bo'lganida, biz tashkilotchilarga amalga oshirishimiz lozim bo'lgan ishlar yuzasidan qo'shimcha ko'rsatmalar berdi. Biz bu ishlarni musobaqalar boshlangunga qadar ko'ngildagiday qilib bajaramiz.

Chunki «Barksamol avlod » sport o'yinlari qatnashchilari shu muassasalarga joylashtiriladi va dasturdagi bahslar ulardagi sport inshootlarida, «Alpomish» tennis korti va stadioni, kurash majmui, «Delfin» suzish havzalarida o'tkaziladi. Qisqa vaqt ichida qad rostlagan va o'n ming tomoshabinga mo'ljallangan muhtasham stadionda nafaqat futbol uchrashuvlari, balki yengil atletika bahslarini yuqori saviyada o'tkazish imkoniyati mavjud. Bu yerda barpo etilgan universal sport zalida o'nga yaqin sport turlari bo'yicha bimalol nufuzli musobaqalarni uyushtirish mumkinligi alohida e'tirofga sazovor.

Kuni kecha «Barksamol avlod -2011» — sport o'yinlari respublika final bosqichida futbol, voleybol, basketbol, qo'l to'pi turlari bo'yicha qatnashadigan mintaqaviy bahslarning g'oliblari nomi ma'lum bo'ldi. Musobaqa nizomiga muvofiq, kuchlilar nomi beshta (Toshkent, Navoiy, Namangan, Qarshi, Nukus va

Urganch shaharlari) hududda tashkil etilgan saralash uchrashuvlari orqali aniqlab olindi. Jumladan, «millionlar o'yini» — futbol bo'yicha Qarshida o'tkazilgan hududiy saralash bahslarida Qashqadaryo, Surxondaryo hamda Buxoro viloyatlari o'quvchi-yoshlari yagona yo'llanma uchun kurash olib borishdi. Unda omad surxondaryolik yoshlarga kulib boqdi. Endi Termizda o'tadigan final bosqichida ular o'z guruhlarida peshqadamlikni qo'lga kiritgan Toshkent shahri, Samarqand, Namangan viloyatlari hamda Qoraqalpog'iston Respublikasidan tashrif buyuradigan futbolchi-tengdoshlari qatorida bosh sovrin uchun maydonga tushadi.

Boshqa sport o'yinlari bo'yicha ham kuchlilar shu tarzda saralab olindi. Bu esa Termiz maydonlarida kechadigan har bir uchrashuv nihoyatda murosasiz, shiddatli kechishidan va ularda yangi-yangi iste'dodlar kashf etilishidan darak berib turibdi.

Muhimi, yoshlik, shijoat va go'zallik bayrami nafaqat yoshlarimiz mahoratini charxlaydi, balki ularni shu aziz Vatanimiz ravnaqi yo'lida jipslashtiradi, yuksak maqsadlar sari undaydi.

Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining “ Barksamol avlod – 2011” respublika sport musobaqalarida qatnashadigan Toshkent shahri, Qoraqalpog'iston Respublikasi va viloyatlar terma jamoalari a'zolari Termiz shahriga tashref buyurdilar. Ularni Termiz temiryo'l vokzalida tegishli vazirlik va idoralar, davlat va jamoat tashkilotlari vakillari, ommaviy axborot vositalari xodimlari kutib oldi.

Prezidentimiz Islom Karimov tashabbusi bilan an'anaviy tarzda o'tkazib kelinayotgan uch bosqichli sport musobaqalari o'sib kelayotgan yosh avlodni jismonan sog'lom, ma'nan yetuk qilib tarbiyalash bilan birga, ularda qat'iyat, mardlik, g'alabaga intilish va bag'rikenglik fazilatlarini shakllantirish, o'g'il-qizlarimizni ezgu g'oyalar yo'lida birlashtirish, o'zaro do'stlik rishtalarini mustahkamlashga ham xizmat qilmoqda.

“ Barksamol avlod – 2011” musobaqasining final bosqichida saralash bellashuvlaridan muvaffaqiyatli o‘tgan ming nafarga yaqin eng sara sportchi-o‘quvchilar basketbol, voleybol, kurash, belbog‘li kurash, yengil atletika , stol tennisi, shaxmat, futbol, qo‘l to‘pi, suzish, badiiy gimnastika, tennis kabi sportning o‘n ikki turi bo‘yicha sovrinli o‘rinlar uchun kurashadi.

O‘BEKISTON YENGIL ATLETIKA FEDERASIYASI

JAMOVIIY HISOBNING BAYONNOMASI

“Barkamol avlod -2011”

Musobaqaning turi ; Yengil atletika

Jamoa __Samarqand

O‘tkazish sanasi__30.04-01.05. 2011

O‘tkazilgan joy__Termiz

Qatnashchilarning ismi sharfi	Tur	Nateja	o‘rin	ochko
Qurbonov Ruslan	uch xatlab sakrash	15.09 m	1	15
	uzunlikka sakrash	7.00 m	1	15
Magamed-rasulov Xodjimurad	400 m	49.3	1	15
	200 m	22.2	2	13
Aleksyev Staneslav	800 m	1.57.0	1	15
	400 m	50.04	4	11
Karemov Anvar	1500 m	4.08.9	6	9
	3000 m	9.00	3	12
Isakov Abbas	1500 m	Musobaqadan chiqqan	0	0

	800 m	2.02.1	8	7
Estafeta 4x 100 m(o'smirlar)		45.02	2	26
Estafeta 4x 100 m(qizl		52.03	4	22
Ortekova Zarnegor	1500 m	4.43.1	1	15
	800 m	2.14.2	1	15
Katlerova Katya	uch xatlab sakrash	11.58	2	13
	uzunlikka sakrash	5.57 m	1	15
Girachova Kiseniya	100 m to'siqlar osisha yugur	15.9	3	12
	uzunlikka sakrash	4.60 m	4	11
Shomurodova Farangez	100 m	14.1	14	0
	200 m	293	11	4
Kubaeva Gulmera	100 m	14.7	16	0
	200 m	30.06	19	0
Estafeta 4x 400 m(o'smirlar)		2.28	2	26

“Bakamol avlod -2011” sport musobaqasining dasturidagi yeingil atletka sport turning natejalari.

1.O'rin-Toshkent shaxri	315 ball
2. O'rin –Toshkent viloyati	278 ball
3. O'rin-Samarqand viloyati	272 ball

4. O'rin - Andijon viloyati	237 ball
5. O'rin –Farg'ona viloyati	228 ball
6. O'rin –Xorazim viloyati	186 ball
7. O'rin –Sirdaryo viloyati	183 ball
8. O'rin –Navoiy viloyati	171 ball
9. O'rin –Namangan viloyati	163 ball
10. O'rin – Surxandaryo viloyati	136 ball
11. O'rin –Qaraqolpoqiston Respublikasi viloyati	132 ball
12. O'rin –Qashqadaryo viloyati	127 ball
13. O'rin –Jizzax viloyati	124 ball
14. O'rin –Buxoro viloyati	90 ball

Musobaqa g'oliblar

100 m – o'smirlar

1 o'rin Roman Melenikov	Tashkent shaxri	10.7
2 o'rin Baxrom Xolxujayev	Tashkent shaxri	11.0
3 o'rin Baxodir Ochilboyev	Farg'ona	11.4

100 m – qizlar

1 o'rin Ol'ga Gluxovkana	Toshkent shaxri	12.0
2-o'rin Durdona Namatjonova	Andijon	12.6
3-o'rin Saida Anvarova	Andijon	12.9

100 m. to'siqlar osh yugurish qizlar

1 o'rin -Irina Asanova	Toshkent Shaxar	14,7
2 o'rin Durdonp Turabekova	Sirdaryo	15,1
3 o'rin Kseniya Gracheva	Samarkand	15,9

100 m . to'siqlar osha yugurish o'mirlar

1.o'rin Sergey Tishmin	Toshkent shaxar	14,3
2. o'rin Joxongir Mashrapov	Andijon	15,0
3.o'rin Mad'yar Kuttiboyev	Toshkent viloyati	15,2

400 m. O'smirlar

1 o'rin Murod Magomedrasulov	Samarkand	49,3
2 o'rin Abbos Toshmatov	Toshkent shaxar	49,7
3 o'rin Jonibek Raximov	Navoiy	50,2

400 m. qizlar

1 o'rin Galina Pavlova	Toshkent	57.3
2 o'rin Durdona To'rabekova	Sirdaryo	57.7
3 o'rin Veronika Semenova	Toshkent	59.3

1500 m. o'smirlar

1. o'rin Vladislav Mamedov	Toshkent	4.01.2
2. o'rin Roman Shtukan	Djizzax	4.02.8
3. o'rin Vasiliy Xmelevskiy	Farg'ona	4.05.3

1500 m. qizlar

1. o'rin Zarnigor Ortikova	Samarqand	4.43.1
2. o'rin Kumishoy Mamatyakubova	Xorezmskaya	4.45.6
3. o'rin Sarvinoz Qurbona	Navoiyskaya	4.51.3

uch xatlab sakrash. qizlar

1.o'rin Anastasiya Baykova	Toshkent	12.24
2.o'rin Yekaterina Kotlyarova	Samarkand	11.98
3.o'rin Viktoriya Nemsova	Toshkent	11.56

uch xatlab sakrash .o'smirlar

1 o'rin Ruslan Qurbonov	Samarkand	15.09
2 o'rin Il'dar Gimadislamov	Toshkent	14.04
3 o'rin Otabek Normuminov	Andijanskaya	13.25

Estafeta 4x100 m. qizlar

1 o'rin	Toshkent shaxar 49.8
2. o'rin	Toshkentskaya 51.7
3. o'rin	Andijon 52.1

Estafeta 4x100 m. O'smirlar

1 o'rin	Toshkent shaxar 42.1
2. o'rin	Samakand 45.2
3. o'rin	Xorazm 45.4

200 m. O'smirlar

1 o'rin –Roman Mel'nikov	Toshkent shaxar 22.1
2 o'rin Murod Magamedrasulov	Samarqand 22.2
3. o'rin Baxrom Xolxo'jayev	Toshkent 22.2

200 m. qizlar

1 o'rin Olga Glixovkina	Toshkent shaxar
2 o'rin Veronika Semenova	Toshkentskaya 26.1
3. o'rin Yuliya Baybekova	Farg'ona 26.4

800 m. qizlar

1 o'rin Zarnigor Ortikova	Samarkand	2,14,2
2 o'rin Galina Pavlova	Toshkent viloyati	2,14,7
3 Nargiza Madaminova	Andijon	2,19,2

800 m. o'mirlar

1 o'rin Stanisav Alekseyev	Samarkand	1,57,0
2 o'rin Roman Shtukan	Djizzax	1,57,6
3 o'rin Boymurod Xujayev	Surxandaryo	1 .58.8

3000 m. o'smirlar

1 o'rin Viladislav Mamedov	Toshkent viloyati	8.53.8
2 o'rin Vasiliy Xmelevskiy	Fargona	8.57.6
3 o'rin Anvar Karimov	Samarqand	9.00.0

3000 m . qizlar

1 o'rin Navbaxor Karimjonova	Andijon	10.41.5
2 o'rin Umida Baxtiyorova	Namangan	10.45.5
3 o'rin Charos Erkayeva	Toshkent viloyati	10.47,3

Estafeta 4x400 m. qizlar

1o'rinToshkent	4.01.6
2 o'rin Andijon	4.02.8
3 o'rin Toshkent shaxri	4.04.8

Estafeta 4x400. O'smirlar

1 o'rinToshkent shaxri	3.26.1
2 o'rin Samarkand	3.28.6
3 o'rin Fargona	3.30.0

Balandlikka sakrash. qizlar

1 o'rin Mariya Ozoli	Toshkent	150
2 o'rin Yeketirinka Kovelonko	Sirdaryo	145
3 o'rin Anastasiya Rastrygin	Namangan	140

Balandlikka sakrash o'smirlar.

1. o'rin Aleksandir Xardin	Toshkent shaxar	200
2. o'rin Aleksandir Manolis	Sirdaryo	195
3. o'rin Il'dar Gimadislamov	Toshkent	185

Uzunlikka sakrash o'mirlar

1 o'rin Ruslan Qurbonov	Samarkand	7.00
2 o'rin Sergey Tashmin	Toshkent shaxar	6.84
3 o'rin Aleksandir Xardin	Toshkent shaxar	6.49

uzunlikka sakirash. Qizlar

1 o'rin Yekaterina Kotlyarova	Samarkand	5.57
2 o'rin Irina Asanova	Toshkent shaxar	5.50
3 o'rin Anastasiya Baykova	Toshkent shaxar	5.26

2.3. "Umid nihollari-2012 ". Yengil atletika natejalari.

"Yoshlar" sport majmuasida o'tkazilayotgan yengil atletika musobaqalarida ham g'olib va sovrindorlar nomi ma'lum bo'ldi.

200 metr masofaga yugurish bo'yicha bo'lib o'tgan musobaqada qizlar o'rtasida Liliya Manashipova (Toshkent shahri), o'smirlar orasida esa Shoxruh Muxtorov (Navoiy viloyati) marra chizig'iga birinchi bo'lib yetib keldilar va navbatdagi oltin medallarni o'z jamoalari hisobiga keltirishdi.

800 metrga yugurish musobaqasida har ikki guruhda ham farg'onalik o'quvchi-yoshlarga teng keladigan bo'lmadi. Qizlar o'rtasidagi musobaqada Tat'yana tranova, o'smirlar bahsida Ma'ruf Ortiqov birinchi bo'lishdi.

Eng uzoq masofa 3000 metrga yugurish bo'yicha o'tkazilgan estafetada Toshkent shahri jamoasi birinchi o'rinni egalladi. Navoiy viloyati vakillari ikkinchi, Qoraqalpog'iston Respublikasi jamoasi esa uchinchi o'rinni band etdilar.

YENGIL ATLETIKA

1-kun

20.00–22.00–Jamo'a vakillari va hakamlar bilan o'tkaziladigan yig'ilish.

2-kun

9.30 - 100 m (o'smirlar) dastlabki yugurish.

9.50 - 100 m (qizlar) dastlabki yugurish.

9.10 - 110 m.ga (o'smirlar) to'siqlar osha dastlabki yugurish.

9.30 - 100 m.ga (qizlar) to'siqlar osha dastlabki yugurish.

9.50 - 400 m (o'smirlar) final yugurish

10.20 - 400 m (qizlar) final yugurish

10.40 - 100 m (o'smirlar) final yugurish

10.50 - 100 m (qizlar) final yugurish

11.05 - 110 m.ga (o'smirlar) to'siqlar osha final yugurish.

11.20 - 100 m.ga (qizlar) to'siqlar osha final yugurish.

11.30 - 1500 m (o'smirlar) final yugurish.

12.00 - 1500 m (qizlar) final yugurish.

12.30 - 4x100 m.ga (o'smirlar) estafeta yugurish.

12.50 - 4x100 m.ga (qizlar) estafeta yugurish.

9.30 - uch hatlab sakrash (qizlar).

10.20 - uch hatlab sakrash (o'smirlar).

9.20 - balandlikka sakrash (o'smirlar).

10.30 - balandlikka sakrash (qizlar).

Guliston davlat universiteti

10.00 - yadro turtish

3-kun

9.30 - uzunlikka sakrash (o'smirlar).

10.30 - uzunlikka sakrash (qizlar).

9.30 - 200 m.ga (o'smirlar) yugurish.

10.00 - 200 m.ga (qizlar) yugurish.

10.30 - 800 m.ga (o'smirlar) final yugurish.

11.30 - 800 m.ga (qizlar) final yugurish.

10.35 - 3000 m.ga (o'smirlar) yugurish.

10.50 - 3000 m.ga (qizlar) yugurish.

11.05 - 200 m.ga (o'smirlar) yugurish.

11.15 - 200 m.ga (qizlar) yugurish.

11.25 - 200x400x600x 800m.ga (o'smirlar) estafetali yugurish.

11.45 - 200x400x600x800m.ga (qizlar) estafetali yugurish.

Guliston davlat universiteti

10.00 - nayza uloqtirish

YENGIL ATLETIKA 30-may natijalari

Umumjamoa hisobida

1-o'rin – Toshkent shahri — 285 och.

2-o'rin - Tashkent viloyati — 210 och.

3-o'rin – Namangan — 207 och.

4-o'rin – Andijon — 163 och.

5-o'rin – Farg'ona — 160 och.

6-o'rin – Samarqand — 147 och.

7-o'rin – Buxoro — 141 och.

8-o'rin – Xorazm — 140 och.

9-o'rin – Sirdaryo — 124 och.

10-o'rin – QQR — 120 och.

11-o'rin – Navoiy — 70 och.

12-o‘rin – Surxondaryo — 57 och.

13-o‘rin – Qashqadaryo — 49 och.

14-o‘rin – Jizzax — 41 och.

Yengil atletika bo‘yicha 30-may kungi musobaqalar g‘olib va sovrindorlari

400 metr - qizlar

1-o‘rin – Durdona Nematjanova	57.71	Andijon
2-o‘rin – Shoir Davlyatova	59.40	Namangan
3-o‘rin – Valeriya Farafo		

400 metr - o‘smirlar

1-o‘rin – Bunez Baxtierov	52.72	Xorazm
2-o‘rin – Joxongir Ostons	52.77	Buxoro
3-o‘rin – Abbas Tashmatov	53.21	Toshkent sh.

1500 metr – o‘smirlar

1-o‘rin – Vladislav Mamedov	4:20.94	Toshkent vil.
2-o‘rin – Sherzodjon Umarov	4:24.78	Namangan
3-o‘rin – Shuxrat Xolboev	4:25.48	Surxondaryo

1500 metr – qizlar

1-o‘rin – Veronika Semenova	4:53.27	Toshkent vil.
2-o‘rin – Nargiza Madaminova	4:53.99	Andijon
3-o‘rin – Zarnigor Arto‘kova	4:58.97	Samarqand

Balandlikka sakrash – o‘smirlar

1-o‘rin – Akmal Gaipov	175sm	Sirdaryo
2-o‘rin – Izmail Xudoybergenov	170sm	Toshkent sh
3-o‘rin – Andrey Zverxonovskiy	170sm	Toshkent sh

Balandlikka sakrash – qizlar

1-o‘rin – Svetlana Proshkina	165sm	Toshkent sh
2-o‘rin – Ekaterina Kovalenko	150sm	Sirdaryo
3-o‘rin – Adelya Kurmaeva	150sm	g.Tashkent

Uzunlikka sakrash – qizlar

1-o‘rin – Ekaterina Kotlyarova	5.16sm	Samarqand
2-o‘rin – Diana Agliulina	5.01sm	Toshkent sh
3-o‘rin – Kamila Axunbaeva	4.98sm	Toshkent vil

Uzunlikka sakrash – o‘smirlar

1-o‘rin – Mixail Prokudin	6.33sm	Toshkent vil
2-o‘rin – Abbos Jabborov	6.00sm	Surxondaryo
3-o‘rin – Stas Tolsto‘x	5.75sm	Toshkent sh

Yadro uloqtirish – qizlar

1-o‘rin – Marifat Arto‘kova	10.47sm	Xorazm
2-o‘rin – Sabina Xakimova	10.39sm	Namangan
3-o‘rin – Vera Nesterovich	10.38sm	Toshkent vil

Yadro uloqtirish - o‘smirlar

1-o‘rin – Begzod Raxmonov	12.14sm	Farg‘ona
2-o‘rin – Temur Sogdridinov	11.94sm	Namangan
3-o‘rin – Botijon Xalikov	11.83sm	Sirdaryo

100 metr – qizlar

1-o‘rin – Olga Gluxovkina	12.54	Toshkent sh
2-o‘rin – Kristina Kondrateva	12.83	Buxoro
3-o‘rin – Nigina Sharipova	12.88	Buxoro

100 metr – o‘smirlar

1-o‘rin – Mixail Prokudin	11.45	Toshkent vil
2-o‘rin – Djoxongir Muxitdinov	11.61	Toshkent sh
3-o‘rin – Anton Chikov	11.73	Toshkent sh

110 metrga to‘siqlar osha yugurish – o‘smirlar

1-o‘rin – Jaxongir Mashraboev	15.89	Andijanskaya oblast
2-o‘rin - Stas Tolsto‘x	16.16	Toshkent sh
3-o‘rin – Vartan Verdiyan	16.38	Samarqand

110 metrga to‘siqlar osha yugurish – qizlar

1-o‘rin – Saida Anvarova	15.21	Andijon
2-o‘rin – Mariya Ozolinya	15.81	Toshkent vil
3-o‘rin – Kseniya Gracheva	15.92	Samarqand

Estafeta 100X200X300X400 – qizlar

1-o‘rin- Toshkent sh	2:22.99	
Agliulina Diana. Olga Gluxovkina. Valeriya Farafonova. Kritova Marina		
2-o‘rin – Andijon	2:27.37	
Jumabaeva. Anvarova. Karimjanova. Durdonova.		
3-o‘rin – Namangan	2:28.76	
Akramova, Davlatova. Turgunova, Abdullaeva		

Estafeta 100X200X400X800 – o‘smirlar

1-o‘rin – Farg‘ona 3:39.17

Xatamov.Ochilbaev.Muxamadiev.Abduxamidov

2-o‘rin – Toshkent sh 3:40.09

Xusnutdinov Filipp.Abbos Tashmatov.Djaxongir Muxitdinov.Anton

Chikov

3-o‘rin – Namangan 3:40.27

Najmitdinov.Abdumalikov.Axmedov.Umarov.

2.4. Buxoro shaxrida o'tkazilgan "Universiada-2013" sport musobaqasining natejalari (Yengil atletika).

"Universiada – 2013" sport o'yinlari ishtirokchilariga O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islomv Karimov tabrigi.

Qadrli o'g'il-qizlarim!

Muhtaram ustoz va murabbiylar, hurmatli mehmonlar!

Bugun unib-o'sib, katta niyat va ishonch bilan hayotga kirib kelayotgan siz, aziz farzandlarimni O'zbekiston yoshlarining hayotidagi ulkan voqea – yoshlik, go'zallik va sport bayrami bo'lmish "Universiada – 2013" o'yinlarining tantanali ochilishi bilan chin qalbidan muborakbod etaman.

O'lkamizdagi barcha sport muxlislari, millionlab yoshlarimiz, butun xalqimizning diqqat-e'tiborini bugun o'ziga tortayotgan bu sport bayramining "Ko'hna va boqiy Buxoro" deb nom olgan tabarruk zaminda o'tkazilayotgani ushbu tantanaga alohida ma'no-mazmun va ko'tarinki ruh bag'ishlamoqda, desam, ayni haqiqatni aytgan bo'laman.

Aziz "Universiada" qatnashchilari!

Sizlarning "Kichik Olimpiada" deb atalgan mana shu nufuzli musobaqaga qanday keskin kurash va bellashuvlar orqali yetib kelganingiz, o'z oldingizga qo'ygan maqsad yo'lida azmu shijoat va qat'iyat ko'rsatib, oliy o'quv yurtlarida ilmu fan cho'qqilarini egallash bilan birga, sport maydonlarida ham umidbaxsh natijalarga erishganingiz, mamlakatimizda o'tkaziladigan sport o'yinlarining eng yuqori bosqichi bo'lgan 2013-yilgi "Universiada" finaliga chiqqaningizning o'zi, hech shubhasiz, har biringiz o'zingiz tanlagan sport turi bo'yicha katta yutuqlarni qo'lga kiritganingizdan guvohlik beradi.

Albatta, bunday yuksak marralar va shohsupalarga ko'tarilish uchun qancha-qancha harakat, qancha kuch-quvvat, iroda va mardlik kerakligini ana shunday holatlarni boshidan kechirgan har qaysi odam o'ziga yaxshi tasavvur qilishi muqarrar.

Bu fikrlarning tasdig'ini quyidagi raqam va misollar yaqqol namoyish qiladi.

"Universiada" o'yinlarining saralash bosqichlarida ishtirok etgan qariyb 138 ming talaba orasidan yakuniy bosqichga 1020 nafar qatnashchining yetib kelgani bu musobaqalarning miqyosi naqadar kengligi va ularning nechog'li qattiq kurashlar asosida o'tganini ko'rsatadi.

Mamlakatimizda oltinchi bor tashkil etilayotgan "Universiada" bellashuvlarini yuqori saviyada, uyushqoqlik bilan o'tkazish uchun avvalo joylarda, viloyat va shaharlarda zarur sharoitlar yaratilgani, jumladan, Buxoro shahrida o'nlab muhtasham sport saroylari va majmualari bunyod etilgani, qariyb 93,5 milliard so'm mablag' sarflanib, katta hajmdagi qurilish, rekonstruksiya va obodonlashtirish ishlari amalga oshirilganini inobatga oladigan bo'lsak, har uch yilda o'tkaziladigan bu sport bayramiga davlatimiz va jamiyatimiz tomonidan qanday ulkan e'tibor va ahamiyat berilayotgani yanada yaqqol ayon bo'ladi.

Bularning barchasi avvalambor siz, aziz bolalarimizni jismoniy va ma'naviy jihatdan sog'lom va barkamol etib tarbiyalash, voyaga yetayotgan farzandlarimizning taraqqiy topgan davlatlardagi tengdoshlaridan kam bo'lmashligi, ular bilan bema'lol bellashuvga tayyor bo'lishi uchun, lo'nda qilib aytganda, navqiron yoshlarimizning xalqimiz, O'zbekistonimizning tayanchi va suyanchi, biz intilayotgan yuksak marralarga yetish yo'lida hal qiluvchi kuch bo'lib hayotga kirishi uchun – ana shunday buyuk maqsadlarga erishish uchun amalga oshirilayotganini tushunish, anglash qiyin emas.

Qadrli farzandlarim!

Xalqimiz, jamoatchiligimizga yaxshi tanish bo'lgan, hammamizga kuch-quvvat bag'ishlaydigan, ertangi kunga ishonch tug'diradigan "Biz hech kimdan kam emasmiz va hech qachon kam bo'lmaymiz!" degan olijanob da'vat barchamizni mana shunday go'zal va betakror Vatanimizga mehr qo'yib, g'urur va iftixor bilan yashashga chorlaydi.

Hozirgi vaqtda milliy sportimiz iftixoriga aylangan Rishod Sobirov, Abbas Atoev, Rustam Qosimjonov, Oqgul Omonmurodova, Svetlana Radzivil, Sevara Qodirova, Denis Istomin, Saida Iskandarova, Vadim Menkov, Dilshod Mansurov kabi o'nlab iste'dodli yoshlarimizning sport olamidagi yutuqlari uchun aynan "Universiada" musobaqalari parvoz maydonchasi bo'lib xizmat qilgani yaxshi ma'lum. Sizlar ham ana shunday mohir sportchilarimizning izidan borib, kelajakda Vatanimiz bayrog'ini jahon sport maydonlarida baland ko'tarishingizga barchamiz tilakdoshmiz.

Hech shubhasiz, "Universiada – 2013" bellashuvlari el-yurtimizga xos bo'lgan halollik, mardlik va o'zaro hurmat ruhida o'tadi, qadimiy Buxoro zaminida yashab o'tgan buyuk ajdodlarimizning ruhi poklari sizlarni qo'llab-quvvatlaydi, deb ishonaman.

Fursatdan foydalanib, sizlarga atab yuksak talablarga javob beradigan zamonaviy sport majmualarini barpo etgan quruvchi va muhandislarga, mutasaddi va homiy tashkilotlarga, bag'rikeng, mehmondo'st Buxoro ahliga o'z nomimdan, xalqimiz nomidan samimiy minnatdorlik izhor etaman.

Aziz o'g'il-qizlarim!

Barchangizni bag'ringa bosib, sizlarga sihat-salomatlik, baxt va omad hamisha yor bo'lishini tilayman.

Bugun "Universiada-2013" bahslarining yengil atletika turlari bo'yicha bahslarga start berildi. Dastlab bahslarni yadro uloqtirish bahslari bilan qizlar jamoalari boshlab berishdi.

Demak:

Toshkent shahri vakili Yekaterina Voronina 12,87 m masofa bilan birinchi, farg'onalik Nozima Abdug'afforova 11, 42 m masofa bilan ikkinchi, 9,99 m. masofa bilan Sirdaryo viloyati vakili Vasila Mavlyanova uchinchi o'rinni qo'lga kiritishdi.

Qizlar o'rtasida balandlikka sakrash bahslari ham qiziqarli kechdi. Unda Toshkent shahri vakili Yekaterina Voronina 1,70 m balandlikni zabt etgani bilan

birinchi o'rinni egallagan bo'lsa, Namangan viloyati vakili Irina Ternyayeva 1,40 m balandlikni zabt etib ikkinchi o'rinni egalladi. Surxondaryolik Fotima To'rayeva esa 1.30 m balandlikka sakrab, kuchli uchlikni yakunladi.

Uch hatlab sakrash bahslarida ham qiz bolalar faol ishtirok etishdi. Poytaxtlik Nasiba Gulova 13,03 metr masofa bilan birinchi o'rinni egallagan bo'lsa, surxondaryolik Diyora Rustamova 12,00 metr masofa bilan ikkinchi o'rinni zabt etdi. Kuchli uchlikni Adeliya Saidova 11,46 metr hisobida yakunlab berdi.

100 metr masofaga yugurish bo'yicha yigitlar o'rtasidagi bahslar ham qiziqarli tus oldi. Aytish joizki, ushbu bahslarda kun rekordi qayd etildi. Farg'ona viloyati vakili Doston Saidaliyev mazkur masofani 10,04 soniyada zabt etib, birinchilikni qo'lga kiritgan bo'lsa, mezbon jamoa vakili Sardor Ro'ziyev hamda andijonlik Farhod Tojiboyev ikkinchi hamda uchinchi o'rinlarni band etishdi.

100 metr masofaga yugurish bo'yicha qizlar o'rtasidagi bahslarda poytaxtlik Darya Rezlichenko eng yaxshi natijani qayd etib, birinchi o'rinni egalladi.

E'tiborlisi, yengil atletika bahslarining yana bir "kun rekordi" aynan mana shu kuni o'rnatildi. 1500 metr masofani ushbu talaba-sportchi 4 daqiqayu 58 soniyada bosib o'tdi.

Bosh hakam: Smirnov Vladimir Vyacheslavovich

400 metr – ayollar

1 o'rin	Zarina Tairova	57,1 sek	Samarqand vil.
2 o'rin	Irina Asanova	57,6 sek	Toshkent sh.
3 o'rin	Shoxida Abdullayeva	1:01,9	Xorazm vil.

400 metr - erkaklar

1 o'rin	Artem Dyatlov	48,6 sek	Sirdaryo vil.
---------	---------------	----------	---------------

2 o'rin	Sardor Umarov	48,9 sek	Farg'ona vil.
---------	---------------	----------	---------------

3 o'rin	Jonibek Raximov	49,2 sek	Navoiy vil.
---------	-----------------	----------	-------------

Uch xatlab sakrash – ayollar

1 o'rin	Anastasiya Baykova	13 m03 sm	Toshkent sh.
---------	--------------------	--------------	--------------

2 o'rin	Diyora Rustamova	12,00 m	Surxondaryo vil
---------	------------------	---------	-----------------

3 o'rin	Adelya Saitova	11 m46 sm	Samarkandvil.
---------	----------------	--------------	---------------

Uch xatlab sakrash – erkaklar

1 o'rin	Ruslan Kurbanov	14 m96 sm	Samarkand vil.
---------	-----------------	--------------	----------------

2 o'rin	Otabek Iskandarov	13 m16 sm	Xorazm vil.
---------	-------------------	--------------	-------------

3 o'rin	Zamir Nabiyeu	13,00 m	Buxoro vil.
---------	---------------	---------	-------------

1 500 metr – ayollar

1 o'rin	Zarnigor Ortkova	4:47,5	Samarkand vil.
---------	------------------	--------	----------------

2 o'rin	Veronika Semyonova	5: 05,1	Farg'ona vil.
---------	--------------------	---------	---------------

3 o'rin	Zuxra Vaxitova	5:16,6	Jizzax vil.
---------	----------------	--------	-------------

1 500 metr – erkaklar

1 o'rin	Roman Shtukan	3:59,2	Jizzax vil.
---------	---------------	--------	-------------

2 o'rin	Vladislav Mamedov	4:00,8	Sirdaryo vil.
---------	-------------------	--------	---------------

3 o'rin	Faxritdin Xamrayev	4:07,4	Surxondaryo vil.
---------	--------------------	--------	------------------

Balandlikka sakrash – ayollar

1 o'rin	Yekaterina Voronina	170 sm	Toshkent sh.
---------	---------------------	--------	--------------

2 o'rin	Irina Ternyayeva	140 sm	Namangan vil.
---------	------------------	--------	---------------

3 o'rin	Fatima Turayeva	130 sm	Surxondaryo vil.
---------	-----------------	--------	------------------

Balandlikka sakrash – erkaklar

1 o'rin	Artyom Reznichenko	180 sm	Toshkent sh.
---------	--------------------	--------	--------------

2 o'rin	Andrey Kozlov	170 sm	Sirdaryo vil
---------	---------------	--------	--------------

3 o'rin	Timur Matkarimov	155 sm	Namangan vil.
---------	------------------	--------	---------------

100 metr – ayollar

1 o'rin	Darya Reznichenko	11,8 sek	Toshkent sh.
---------	-------------------	----------	--------------

2 o'rin	Olga Gluxovkina	12,2 sek	Toshkent sh.
---------	-----------------	----------	--------------

3 o'rin	Yuliya Boybekova	12,4 sek	Farg'ona vil.
---------	------------------	----------	---------------

100 metr – erkaklar

1 o'rin	Doston Saydaliyev	10,4 sek	Farg'ona vil.
---------	-------------------	----------	---------------

2 o'rin	Sardor Ruziyev	10,8 sek	Buxoro vil.
---------	----------------	----------	-------------

3 o'rin	Farxod Tojiboyev	11,0 sek	Andijon vil.
---------	------------------	----------	--------------

Yadro irg'itish – ayollar

1 o'rin	Yekaterina Voronina	12 m87 sm	Toshkent sh.
---------	---------------------	-----------	--------------

2 o'rin	Nozima Abdugopporova	11 m42 sm	Farg'ona vil.
---------	----------------------	-----------	---------------

3 o'rin	Vasila Mavlyanova	9 m99 sm	Sirdaryo vil
---------	-------------------	----------	--------------

Yadro irg'itish – erkaklar

1 o'rin	Sanjar Xolidov	12 m67 sm	Buxoro vil.
---------	----------------	-----------	-------------

2 o'rin	Olim Bekbutayev	11 m45 sm	Sirdaryo vil
---------	-----------------	-----------	--------------

3 o'rin	Alisher Xakimov	1 0 m90 sm	Nav oi y vil.
---------	-----------------	------------	---------------

Estafeta 4x400 m ayollar

1 o'rin	Toshkent sh.	:55,7	(Anastasiya Baykova, Irina Asanova, Olga Gluxovkina, Yekaterina Voronina)
---------	--------------	-------	---

2 o'rin	Samarkand vil.	4:12,8	(Zarnigor Ortikova, Zarina Tairova, Zabiniso Xusanova, Adelya Saitova)
---------	----------------	--------	--

3 o'rin	Surxondaryo vil.	4:23,1	Diyera Rustamova, Anjelika Kudyakova, Nigora Xamidova, Nigora Muxamadiyeva)
---------	------------------	--------	---

Estafeta 4x400 m erkaklar

1 o'rin	Samarqand vil.	3:27,4	(Stanislav Alekseyev, Suxrob Latypov, Ruslan Kurbanov, Xodjimurad Magomedrasulov)
---------	----------------	--------	---

2 o'rin	Sirdaryo vil	3:27,6	(Vladislav Mamedov, Andrey Kozlov, Artem Dyatlov, Tolib Narzullayev)
---------	--------------	--------	--

3 o'rin	Toshkent sh.	3:31,3	(Jaxongir Karimboyev, Botir Akmonov, Xolxujayev, Baxrom Artyom Reznichenko)
---------	--------------	--------	---

8 IYUN

2 – kun yakunidan so'ng jamoalarning o'rni

1 o'rin – Tashkent shahri	294 och.
2 o'rin – Samarqand viloyati	267 och.
3 o'rin – Surxodaryo viloyati	237 och.
4 o'rin – Buxoro viloyati	208 och.
5 o'rin – Sirdaryo viloyati	194 och.
6 o'rin – Xorazm viloyati	184 och.
7 o'rin – Andijon viloyati	183 och.
8 o'rin – Farg'ona viloyati	180 och.
9 o'rin – Namangan viloyati	159 och.
10 o'rin – Qashqadaryo viloyati.	152 och.
11 o'rin – Qaraqalpog'iston Respublikasi	144 och.
12 o'rin – Navoiy viloyati	142 och.
13 o'rin – Jizzax viloyati	137 och.
14 o'rin – Tashkent viloyati	76 och.

Yengil atletika sport turi bo'yicha 2-kun musobaqasining g'olib va sovrindorlari

110 metrga to'siqlar osha dastlabki yugurish - erkaklar	
1 o'rin - Artem Dyatlov	15,1 sek Sirdaryo vil.
2 o'rin - Suxrob Latypov	15,2 sek Samarkand vil.
3 o'rin - Ulugbek Chariyev	16,2 sek Surxondaryo vil.

100 metrga to'siqlar osha dastlabki yugurish – Ayollar

1 o'rin - Irina Asanova	14,7 sek Toshkent sh.
2 o'rin - Diyera Rustamova	15,2 sek Surxondaryo vil.
3 o'rin - Albina Garifulina	17,4 sek Buxoro vil.

Uzunlikka sakrash – erkaklar

1 o'rin - Nikita Loginov	7 m 18 sm Toshkent sh.
2 o'rin - Ruslan Kurbanov	6 m 72 sm Samarkand vil.

3 o'rin - Orzimurod Tugalov	6 m 65 sm	Samarkand vil.
Uzunlikka sakrash – Ayollar		
1 o'rin - Darya Reznichenko	6 m 20 sm	Toshkent sh.
2 o'rin - Anastasiya Baykova	5 m 67 sm	Toshkent sh.
3 o'rin - Anjelika Kudyakova	4 m 97 sm	Surxondaryo vil.
800 metr – erkaklar		
1 o'rin - Faxritdin Xamrayev	1:55,8	Surxondaryo vil.
2 o'rin - Aleksandr Saidov	1:56,4	Buxoro vil.
3 o'rin - Stanislav Alekseyev	1:57,5	Samarkand vil.
800 metr – Ayollar		
1 o'rin - Zarnigor Ortikova	2:17,5	Samarkand vil.
2 o'rin - Veronika Semyonova	2:19,5	Farg'ona vil.
3 o'rin - Zarina Tairova	2:19,7	Samarkand vil.
5000 metr – erkaklar		
1 o'rin - Roman Shtukan	15:54,0	Jizzax vil.
2 o'rin - Vladislav Mamedov	16:32,2	Sirdaryo vil.
3 o'rin - Kuanyshbay Orazymbetov	17:24,0	Qaraqalpog'iston Respublikasi
200 metr – erkaklar		
1 o'rin - Doston Saydaliyev	21,5 sek	Farg'ona vil.
2 o'rin - Jonibek Raximov	22,0 sek	Navoiy vil.
3 o'rin - Sardor Umarov	22,2 sek	Farg'ona vil.
200 metr – Ayollar		
1 o'rin - Olga Gluxovkina	25,3 sek	Toshkent sh.
2 o'rin - Yuliya Boybekova	26,3 sek	Farg'ona vil.
3 o'rin - Nigora Muxamadiyeva	27,3 sek	Surxondaryo vil.
Estafeta 4x100 m – Ayollar		
1 o'rin - Toshkent shaxri	49,4 sek	(Darya Reznichenko, Irina Asanova, Yekaterina Voronina, Olga Gluxovkina)
2 o'rin - Samarkand viloyati	52,8 sek	(Zarnigor Ortikova, Zarina Tairova, Zabiniso Xusanova, Adelya Saitova)
3 o'rin - Surxondaryo viloyati	53,9 sek	(Diyora Rustamova, Anjelika Kudyakova, Nigora Xamidova, Nigora Muxamadiyeva)
Estafeta 4x100 m – erkaklar		
1 o'rin - Toshkent shaxri	43,6 sek	(Nikita Loginov, Jaxongir Karimboyev, Botir Akmonov, Baxrom Xolxujayev)
2 o'rin - Samarkand viloyati	43,9 sek	(Stanislav Alekseyev, Orzimurod Tugalov, Ruslan Kurbanov, Xodjimurad Magomedrasulov)
3 o'rin - Andijon viloyati	44,6 sek	(Farxod Tojiboyev, Murodillo Kosimov, Alisher Nematov, Muxammad Nurjonov)

III BOB. AMALGA OSHIRILGAN TATQIQOT NATEJALARI VA TAXLILAR.

3.1. 2001-2013 yillarda bo'lib o'tgan "Universiada" sport musobaqalarida yengil atletika sport musobaqalarining natejalari va taxleli.

O'smirlar va qizlar o'rtasida turli masofalarga yugurish bellashuvlarida marraga birinchi kelgan navoiylik To'liqin Suyarov, samarqandlik Zarina Toirova, toshkentlik Darya Ahmedova, andijonlik Javohir Ahmadjonov, surxondaryolik Sitara Hamidova, farg'onalik Husan Ergashev musobaqa chempioni bo'ldi.

– Yengil atletika yurtimizda eng ommaviy sport turlaridan bo'lgani bois, har bir terma jamoada kuchli sportchilar jamlangan, – dedi Samarqand olimpiya zaxiralari sport kolleji talabasi Zarina Toirova. – Raqobat kuchliligiga qaramay, jamoamizga oltin medal keltirganimdan mamnunman. O'zbekistonlik yengil atletikachilar qit'amizda yetakchilardan sanaladi. Kelajakda Lyubov Perepelova, Go'zal Xubbiyeva, Svetlana Radzivil kabi taniqli yengil atletikachilar qatoriga qo'shilishga umid qilaman.

Qizlar o'rtasida uch hatlab sakrash bellashuvlarida eng yaxshi natijani qator xalqaro turnirlar g'olibi, poytaxtlik Valeriya Kanatova qayd etgan bo'lsa, o'smirlar o'rtasida Toshkent viloyati sharafiga himoya qilayotgan Ilyos Abdullayev zafar quchdi.

Sport bu soglom turmush tarziga intshshshdir. Shu bilan birga sport - bu dunyoda tinchlikni ta'minlovchi vosita. Sport bu - davlatni dunyoga tanituvchi eng asosiy kuch. Chindan xam, davlat madxiyasi yangrab mylly bayroq xilpiragan payt millionlab tomoshabinlar kuz ungida usha davlat nomi namoyon buladi. G'olib sportchilarning uziga bu qanchalar baxt bulsa, vatandoshlari uchun yuksak iftixordir.

Oliy ta'lim muassasalari talabalarining Universiada musobakalari xalqaro axamiyatga ega bulmasada, nufuzi, saloxiyati va ommaviyligi bilan Respublikamizda eng yuqori sport tadbiri xisoblanadi. Istiqlol davrida (1991-2013) 6 marotaba Respublika Universiada musobakalari bulib utdi. Ularning ba'zi bir kursatkich va natijalarini quyidagi dalillar asosida isbot etish mumkin.

Universiada musobaqalari va ularning natijalari xaqida ma'lumotlar

№	Utkazilgan joylar va vatlar	Qatnashchilar soni	Egallagan o'rinlari va viloyatlar		
			I	II	III
1	Namangan 2000, 21-29 may	1409(475 kiz)	Namangan	Toshkent-1	Samarqand
2	Buxoro 2002, 26-29 may	2265 (809 kiz)	Toshkent-1	Buxoro	Namangan
3	Samarkand 2004, 5-7 sentyabr	2572 (923 kiz)	Toshkent-1	Samarqand	Namangan
4	Toshkent 2007, 22-24 iyun	1946(714 kiz)	Toshkent	Samarqand	Namangan

5	Andijon 2010, 28-30 may	868 (320 kiz)	Toshkent	Andijon	Navoiy
6	Buxoro 2013, 5-8 iyun	878 (320 kiz)	Toshkent	Samarqand	Andijon

№	Viloyat nomi	Buxoro- 1 2002	Samarkand- 1 2004	Toshkent- 1 2007	Andijon 1 2010	Buxoro- 2 2013	Jami
1	Toshkent shaxri	552	408	454	326	294	2034
2	Samarqand vil.	324	380	270	197	267	1438
3	Toshkent vil.	202	411	155	44	76	888
4	Andijon vil.	312	315	195	236	183	1241
5	Namangan vil;	259	218	256	177	159	1059
6	Buxoro vil.	309	237	206	139	208	1099
7	Farg'ona vil.	336	130	214	176	180	1036
8	Xorazm vil.	141	195	206	226	184	952
9	Sirdaryo vil.	160	34	104	145	194	637
10	Jizzax vil.	183	141	138	102	137	701
11	Navoiy vil.	179	90	162	211	142	784
12	Surxbndaryo vil.	133	148	123	117	237	758
13	Qashqadaryo vil	110	38	161	175	152	636
14	Qoraqalpog'iston	51	30	93	29	144	247

Izox: Namangan-2000 y. Universiadasi natijalari bu yerda xisobga olinmagan.

Ushbu musobakalar respublika miqyosida utkazilganligini xisobga olsak, joylarda murabbiylar talaba-sportchilar bilan kuproq mashg'ulotlarni samarali olib borishlari talab etiladi. Chunki ko'rib turganimizdek, asosiy ochkolar yig'indisini Toshkent shaxri talabalari qo'lga kiritgan - 1740 ochko. Samarkand va Andijon viloyat yengil atletikachi talabalari 1171 va 1058 ochko kiritishgan. Bu yengil atletikaning shu viloyatlarda yaxshi rivojlanganligini kursatkichidir. Agar oliy uquv yurtlarida taxsil olayotgan talabalarning qiziqishlari buyicha doimiy mashg'ulotlar olib borilsa, xamda musobaqalar orqali kerakli tajribalar orttirilsa, ular albatta yaxshi sport natijalarini ko'rsatishi mumkin buladi.

3.2.Universiadalarning yengil atletika buyicha ko'rsatilgan natijalarning sifati.

№	Universiadalar	Razryad normativlari						
		XSU	SU	SUN	I	II	III	toifasiz
1	Buxoro-2002		7	22	53	109	222	87
2	Samarkand-2004		2	32	59	153	166	117
3	Toshkent-2007 Andyjon-2010 Buxoro -2013	va	Musobaka Nizomi buyicha razryadlar talab kilinmasdan urin buyicha ochkolar tuplami yigiladigan buldi (1-urin uchun -15 ochko, XV-urin uchun - 1 ochko)					

2007 yildan buyog'iga ochkolar kulami urin buyicha aniqlanadigan buldi, chunki jadvaldan kurib turganimizdek, musobaqani uchinchi etapi bulishga qaramasdan talabalarni sifat darajasi ancha susayib ketdi, qatnashganlardan 117 tasi umuman razryad kursatkichlarini kursata olmadi. Shu urinda ta'kidlash joizki, sportda kuchlilik, g'oliblikni egallashda (xalqaro talablar, tajribalar) yugurish, sakrash, uloqtirish kabi yengil atletika turlari buyicha kim birinchi ekanligini belgilashda asosan kursatkichlarga tayaniladi, ya'ni natijalar past bulib, raqiblardan odsin kelish goliblikni bildirsada, katnashchining nomi, maxorati e'tibordan chetda kolib ketadi. Bu kabi tadbirlar Universiadalarning sifatiga salbiy ta'sir etmokda. M.: yugurishlar, sakrashlarda talaba bilan 6-7 sinf ukuvchisi yoki oddiy ishchi-xizmatchi birgalikda yugurib, ular talabadan oldin keldi, deb faraz kilaylik. Pekin, golib kelganning sport kursatkich natijasi 3-razryadga xam yetmaydi. Bunday x,olatni amalda Universiada musoba^alarida uchratish mumkin.

Bundan xulosa shundaki, 100 m masofaga 15,0 soniyada, balandlikka 115-120 sm (kizlar) natija bilan golib chiksada ularga berilayotgan baxo (ochko - 15) adolatli emas. Chunki, 100 m ga 11,0 soniyada va balandlikka sakrashda 150 sm (kizlar) natijaga xam (I- urin) 15 ochko berilmokda. Sportda kam (past) natija bilan goliblikni egallash mantik jixatdan tugri kelmaydi. Oddiy kilib aytganda, sportchi musobakada oddiy kishilardangina emas, balki yukori kursatkichlarga ega bulganlar ustidan golib b^lishi shart. Bizda esa, BUSMda 13-14 yoshlar uchun kuyilgan 3-razryad talablarini 18-28 yoshlilar xam bajarishi kiyin kechyapti, final boskichida Buxoroda 117 ta talaba tonfasiz natija k^rsatdi. Yanada oydinrok kilib aytilsa, yengil atletika jamoalari tarkibida tayyorgarligi b^lmagan talabalar musobakada ishtirok etmokda, Bu xolatni katta kishilar bilan yosh bolalarni kurashtirish yoky 60-70 kg shtangani 10-12 yoshli bolalarga kutartirishdan aslo fark kilmaydi.

Ma'lumki, 2013 yilni iyun oyida Buxoro shaxrida Universiada uchinchi boskichi bulib utishi muljallangan, unda yengil atletikani 25 ta turi dastur buyicha utkazish musobaka rejalanggirilgan (100,200,400,800,1500m, balandlikka va uzunlikka sakrash, uch xatlab sakrash, yadro irgitish, 4x100 m 4x400m estafeta yugurish va erkaklar uchun 500m). Qatnashchilarning soni kpekartirilgan - jamoa tarkibi 5 ta ayol va 5 ta erkakdan iborat. Bu bizni jidsiy uylantiradi!?! Yengil

atletika ayrim turlari dasturda kuzda tutilmagan, demak bu tur bilan shugullanadiganlar kamayadi va bu turni rivojlanishi tuxtaydi. Katnashchilarning sonini Universiadalarga takkoslansa avval jamoa tarkibi 9 ta ayol va 9 ta erkak edi, xozir u xam kamaytirilgan. Viloyatlardagi sportchilarning erishgan galaba va yutuklari natijasi bir-biridan keskin fark kilmokda. Ularni 4- jadval misolida kurish mumkin.

Toshkent sh.

Uzbekistonda 2000-2013 yillarda utkazilgan Universiada natijalarining viloyatlar bo'yicha kursatkichlari.

№	Viloyat nomi	Medallar soni			Jami
		oltin	kumush	bronza	
1	Toshkent shaxri	86	38	24	148
2	Samarkand vil.	17	17	13	47
3	Toshkent viloyati	13	9	7	29
4	Andijon vil.	2	5	17	24
5	Namangan vil.	4	7	11	22
6	Buxoro vil.	4	10	7	21
7	Fargonavi.	4	6	10	20
8	Xorazm vil.	-	6	13	20
9	Sirdaryo vil.	2	6	9	17
10	Jizzax vil.	1	5	6	12
11	Navoiy vil.	-	5	3	8
12	Surxondaryo vil.	-	2	6	8
13	Qashqadaryo vil.	2	1	2	5
14	Qaraqalpog'iston R.	-	-	-	-

Jadvalda ko'rib turganimizdek, barcha Universiada musobakalarini sarxisob kilganda medallar xisobi buyicha eng kup medallarni k^lga kiritgan jamoa bu Toshkent shaxri jamoasi buladi. Ularni medallar soni 129 taga tugri keladi. Ulardan 74 tasi oltin, 2-Urinda Samarkand viloyati 32 ta ochko bilan ya 3-Urinda Toshkent viloyatining jamoasi 29 ta medal egasi buldi, undan 13 tasi oltin medalki kulga kiritdi. Utgan barcha 5 ta Universiadada bironta xam medal kulga kiritmagan bu Krrakalpogiston Respublikasi yengil atletikachilari. Kdshkadaryo viloyatining sportchilari esa 4 ta Medal egasi bulishdi. Viloyatlarda yengil atletikani keng muvosda rivojlantirilsa, Respublika terma jamoalarining tarkybi xam kengayadi va sportchilar orasvda rakobatlik (konkurensiya) kuchayadi. Bu jarayonlarni kuyidagicha asosida ifodalash mumkin.

Yengil atletika buyicha Uzbekistan terma jamoa tarkibi viloyatlar kesimida

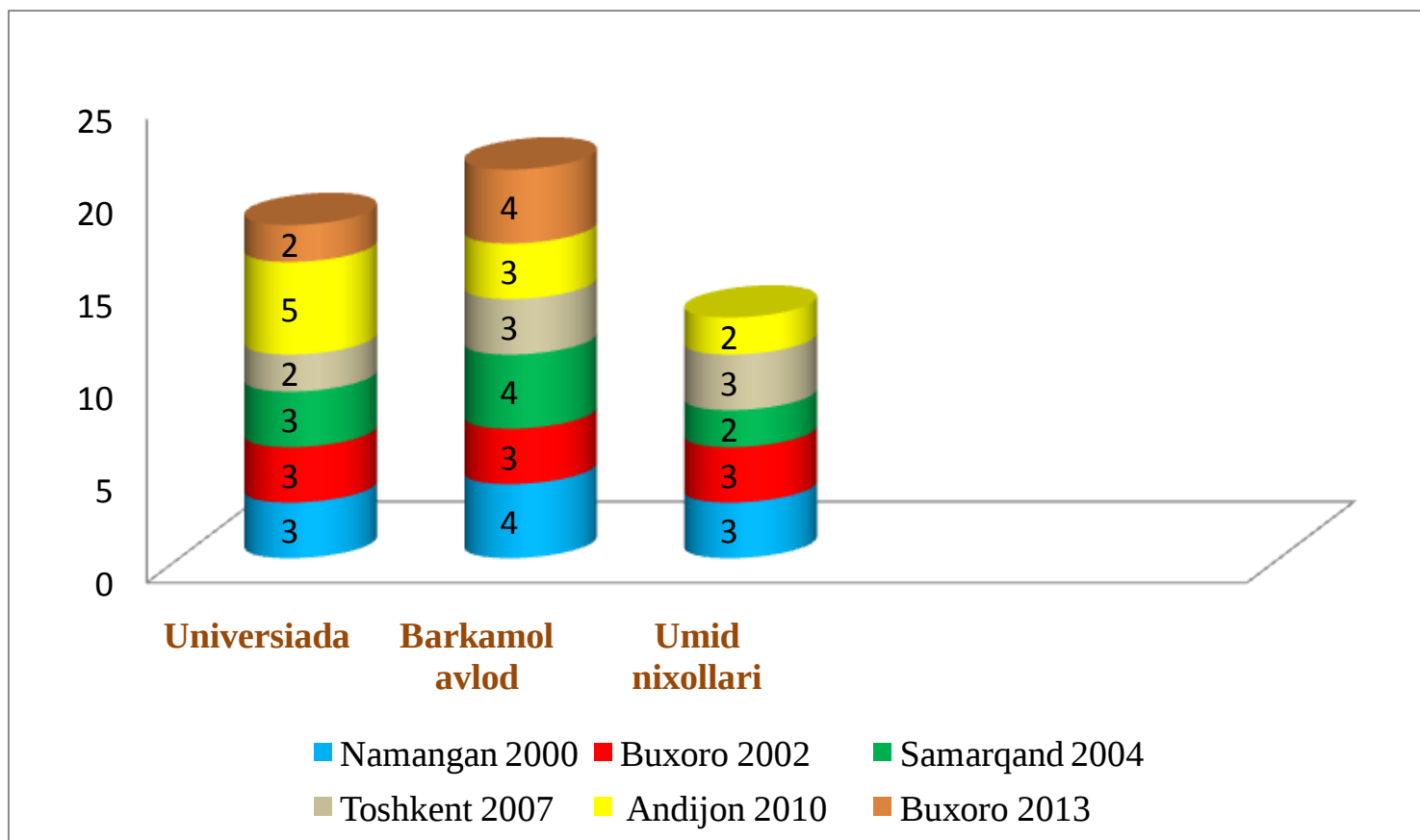
Urin	Xududlar	Asosiy	Zaxiradagi terma jamoalar	Jami
------	----------	--------	---------------------------	------

		tarkib	Asosiy tarkib	Uspirinlar 1994-95 y.	1996 y. t. va undan yosh	
1	Toshkent sh.	23	16	11	30	80
2	Toshkent vil.	7	9	7	11	34
3	Fargona	6	6	6	9	27
4	Samarkand	3	5	4	6	18
5	Surxondaryo	3	3	-	1	7
6	Andijon	3	2	4	2	7
7	Sirdaryo	3	-	1	4	8
8	Namangan	1	2	1	5	9
9	Xorazm	1	1	2	-	4
10	Kapitadaryo	-	3	-	3	6
11	Navoiy	-	2	1	4	7
12	Buxoro	-	2	1	1	4
13	Jizzax	-	1	2	2	5
14	Qoraqalpogiston	-	-	-	1	1
Jami		50	52	40	79	221

Jadvalda kurib turganimizdek, Uzbekiston terma jamoasining asosiy tarkibida Korakalpogiston Respublikasidan biror bir yengil atletikachi urin egallamagan, atigi usmirlardan 1 ta yengil atletikachi bor. 221 tadan bu 2,2%. Eng kup vakil 221 tadan 79 tasi Toshkent shaxridan 35,7%.

Jaxon mikyosida talabalarining eng nufuzli sport musobakasi Universiada shaklvda 1949 y.da Polshada utkazilgan, sungra 1959 y. FISU va ISU tuzilgandan ular bopgchiligida birinchi marotaba butunjaxon talabalar yozgi Universiadasiga yul ochildi. Usha iili Turinda (Italiya) birinchi Universiada deb xisobga olindi. Shundan buyon xar ikki yilda bir marotaba utkazib kelinmokda. Jaxon Universiadasida ishtirok etish uchun kamida xalkaro sport ustasi nomzodi bulish kerak, chunki kuyilgan talablar shuni talab ltadi. 2013 yil iyul oyida Kazan (Rossiya) shaxrida XXVII butunjaxon yozgi talabalar Universiadasida 27 sport turi buyicha utkaziladi. Uzbekiston jamoasidan yengil atletika buyicha talabgor bulganlar orasida k^yidagi yengil atletikachilarni da^Vogar deb zdasoblasak buladi: Yu.Tarasova, D.Axmedova - uzunlikka sakrash, A.Svechnikova, B.Shokirjonov - nayza uloktirish, Natalya Asanova - baryerlararo yugurish, S.Burxonova — yadro itkitish. Ulardan kimlar medallarga sazovor bulishini aniklash uchun biz 2011 y.da Shenjen (Xitoy) bulib utgan . Universiada goliblarini natijalarini va yengil atletika^ilarimiziing eng yaxshi natijalarini takkosladak (6-jadval) (eslatib utaYlik, ayollarda uzunlikka sakrash buyicha sport ustasi (SU) normativы 6 m 20 sm, xalkaro sport ustasi (XSU) 6 m 60 sm; nayza uloktarish buyicha ayollarda XSU 58 m 00 sm, SU 51 m 50 sm, erkaklarda XSU 78 m 00 sm, SU 71m 50 sm; yadro imitipma ayollar XSU 18 m 00 sm, SU 15 m 50 sm va 400 m b/o XSU 56,50 sek., SU 1.00,24 sek.).

**“Umid nixollari”, “Barkamol avlod”, “Universiada” sport musobaqalarida yengil atletika sport turining
Samarqand viloyati jamoasining natejalari.**

XULOSA

Xulosa qilib aytganda bitiruv malakaviy ishinining kirish qismida , Yurtboshimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan uch bosqichli sport tizimi — umumta'lim maktab o'quvchilarining «Umid nihollari», akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilarining «Barksamol avlod» sport o'yinlari hamda oliy ta'lim muassasalari talabalarining «Universiada» musobaqalari mamlakatimizda sport ommaviyligini oshirish, yoshlarimiz o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish, iqtidorlilarni kashf etishda muhim omil bo'lib xizmat qilishini yoshlar urtasida ko'chaytirish lozim .

I. BOB. da 1.1. Uch bosqichli sport musobaqalarining tashkil etilishi va

1.2. “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” sport musobaqalarining tashkil etilishining maqsad va mazmuni.

1.3. Dastlabki “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” sport musobaqlaridagi (Jizzax-2001 y, Andijon -2003 y, Toshkent shaxri-2005 yillarda) yengil atletka sport turning natejalari . 2000 yildan beri muntazam ravishda o'tkazib kelinayotgan mazkur sport turi haqida kengroq yoritilga .

II. Bob da esa . Qoraqalpog'iston Respublikasi Nukus shaxridagi “Barkamol avlod-2008 ”yilda yengil atletka sport turning natejalari ham yoritib o'tlgan.

3.2. Termiz shaxrida “Barkamol avlod – 2011 ”, “Umed nihollari-2012 ” , “Unversiada -2013” yillarda yengil atletka sport turning natejalari haqida batafsil yoritib berilga . Uch bosqichli sport musobaqalarining yuqori bosqichi bo'lgan “Unversiada ” sport musobaqasining natejalari yoritib berilgan. Uchinchi bobda sportchilarning natejalari va yugurgan masofalari, viloyati va viloyatlar bo'yich qulga kiritilgan natejalar aniq va ravshn ba'yon etilga. Oliy Uquv yurtlarida yengil atletika turlarini rivojlantirishga e'tiborni kuchaytirish kerak, chunki talaba-sportchilar orasida butunjaxon Universiadasida medallarga da'vogardar bulish extimoli yuk, deyish mumkin emas. ' '

Yengil atletikaning barcha turlarini Universiada dasturlaryga kirytish yuli bilan ularni rivojlantirishga asos buladi. Bu esa sportchilar orasidagi rakobatlikni

oshirishga yul ochadi. Natijada esa nafakat Universiada, balki Osiyo, jaxon birinchiliklari, Olimpiya uyinlarida xam muvaffakiyatli ishtirok etib, mamlakatimiz shuxratini yanada baland kutarishga sabab buladi.

Tavsiyalar.

Sportchilarning mashg'ulotlarga qiziqishlarini o'stirish, “Umed nixollari”, “Barkamol avlid” va “Unversiada” musobaqalarida yaxshi natejalarga erishgan sportchlarni namuna qilib kursatish , musobaqalarda g'oliblik shohsupasiga ko'tarilishlari uchun quyidagilarga e'tibor berish zarur:

1. Murabbiy sport mashg'ulotlari jarayonida sportchilar oldiga mashqlar bilan bog'liq bo'lgan muammoli masalalarni qo'yishi va bu muammolarni yechishda har bir sportchini mustaqil izlanishga odatlantirishi lozim. Natijada sportchi musobaqalarda yuqori ko'rsatkichlarga erishishda yuqori ehtiroslilik bilan yangi taktik musobaqalashish uslublarini izlaydi va qiyinchiliklardan qo'rqmaydigan bo'ladi.

2. Murabbiy sport mashg'ulotlari va sport o'yinlarini qiziqarli tashkil etsa, mashg'ulotlarda shogirdlarini zeriktirib yoki charchatib qo'ymasa, sportchilarning o'zlari o'rganayotgan har bir mashq turining rau-sobaqalar jarayonida, umuman, kelajak faoliyati uchun muhim ekanligini tushunib oladi.

3. Sport mashg'ulotlari jarayonida o'rgatilayotgan mashqlar haddan ortiq yengil yoki qiyin bo'lsa, sportchilardagi mashg'ulotga bo'lgan qiziqishni pasaytirib yuboradi. Buning uchun murabbiy shogirdlarining yoshi, kuchi, qobiliyatiga qarab mashqlar tanlashi, ularning jismoniy sifatlarini ko'proq kuzatib borishi, baholashi, tekshirishi, sportchilarni bajariladigan mashqlarga qiziqтира bilishi lozim.

4. Murabbiy shogirdlarining yetuk sportchi bo'lishi to'g'risida qancha ko'p qayg'ursa, g'amxo'rlik qilsa, o'quv va sport jarayoniga nisbatan kuchli hissiyot uyg'otsa, shogirdlarida sportga bo'lgan qiziqish shunchalik kuchli bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADAVIYOTLAR.

- 1.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. T., O'zbekiston, 2008, 40 b.
- 2.O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi Qonuni. T. O'zbekistonning yangi qonunlari, № 23,Adolat, 2001, B-211-223 (yangi tahrir).
- 3.O'zbekiston Respublika Prezidentining "Sog'lom avlod uchun" ordenini ta'sis qilish to'g'risida"gi Farmoni. 1993 yil 4-.mart.
- 4.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekistonda bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasini tuzish to'g'risida"gi Farmoni. 2002 yil 24 sentyabr.
- 5.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekistonda bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasini tuzish to'g'risida"gi 374-son Qarori. 2002-yil 31-oktyabr.
- 6.Karimov I.A. Bunyodkorlik yo'lidan. 4-jild. T., O'zbekiston, 1996. 394 b.
- 7.Karimov I.A. Biz kelajagimizni o'z qo'limiz bilan quramiz. 7-jild. T., O'zbekiston, 1999. 40 b.
- 8.Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot — pirovard maqsadimiz. 8-jild. T., O'zbekiston, 2000. 528 b.
- 9 . Normurodov A.N. Yengil atletika Toshkent: 2002 yil - 196 b.
10. Q.Galayev, N.T.To'xtaboyev “Yengil atletika bo'yicha sport to'garak mashg'ulotlarini tashkil etish yuzasidan metodik tavsiyalar” o'quv qo'llanma Toshkent – 2011-yil
11. Niyozov I Yengil atletika O'zDav JTI, 2005 yil - 103 b.
12. Inozemseva L.A. Legkaya atletika i metodika prepodavaniya: Toshkent: 2001 yil - 21 b.
13. Smirnova L.S., Usmanov X.A, Azizov S. V., Tojimirzayev G.S. Sportivno – pedagogicheskoye sovershenstvovaniye po legkoy atletike, metodicheskaya razrabotka. Namangan, 1991 yil - 103 b.
- 14.Sinyakina O.F. Trenirovka v bege na 400 metrov s baryerami Metodicheskoye ukazaniye. Toshkent: 2005 yil - 13 b.
15. Tulenova X.B., Malinina N.N., Inozemseva L.A., Umumrivojlantiruvchi mashqlarni URM o'rgatish metodikasi. Toshkent: 2005 yil - 42 b.

16. Alabin V.G. 2000 uprajneniy dlya legko atletov. Vip. 4. Xarkov, Osnoza, 1996. 72 s.
17. Andris E.R., Qudratov R.Q. Yengil atletika O'quv qo'llanma. T., O'zDJTI, 1998. 126 b.
18. Aripov Yu.Yu. Kichik yoshdagi o'quvchilarda uloqtirish harakatlari texnikasini takomillashtirishning zamonaviy uslub va shakllar
Ped.fan. nom. diss, avtoreferati. T., 2007. 35 b.
19. Ozolin N.G. Nastolnaya kniga trenera Nau pobejdat. M. 2002.
20. Shakirjanova K.T. Yengil atletikada sport mashg'ulotlari asoslari. O'quv qo'llanma - T.: 2008. - 72 b.
21. P. Shakirjanova K.T. Yengil atletikada boshqaruv va pedagogik nazorat. O'quv qo'llanma - T.: 2009. - 58 b.
22. Shakirjanova K.T. Yengil atletika bo'yicha musobaqalarda kotibiyat ishini tashkil etish. Uslubiy qo'llanma. - T.: O'zDJTI nashriyot-matbaa bo'limi. 2010 y. - 72 b.
23. Shakirjanova K.T., Soliyev I.R. Barerlar osha yugurishga o'rgatish texnikasi va usuliyati. Uslubiy qo'llanma - T.: "SHARQ" 2011 y. - 44 b.
24. Jismoniy tarbiya va sportning yangi davirdagi muammolari. Ilmiy- amaliy konferensiya. "Buxoro" nashriyoti-2013 yil
25. www.Ziyonet.uz.
26. www.Google.uz